Meerjarenprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2020-2024

Hoofdlijnen jaarprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2020

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

[april 2019]

Inhoud

Bestuurlijke Samenvatting 4

1. Inleiding 9

2. Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 11

   Het belang van een meerjarenprogramma 11

   Inhoudelijke basis 12

   Samen Organiseren: van initiatie tot opschaling 12

   Resultaten 2018 13

3. Meerjarenprogramma 2020-2024 en concrete resultaten in 2020 15

   A. Gemeenschappelijke basis voor de toekomst 15

   B. Continuïteit en betrouwbaarheid 21

   C. Transformatie in domeinen 25

   D. Generieke diensten ten behoeve van alle prioriteiten 28

4. Financiën 30

   Financiële basis: een stabiel Fonds GGU 30

   Verdeling begroting 2020 over prioriteiten en thema's 30

   Hoofdlijnenbegroting 2020 34

Bijlage: Bronnen en afstemming 36

Bestuurlijke Samenvatting

Het is voor de geloofwaardigheid van overheid en publieke dienstverlening dringend nodig dat volksvertegenwoordiging en kabinet niet alleen incidenteel maar stelselmatig letten op de uitvoeringsaspecten van het beleid, de eigen beleidssector ook stelselmatig vanuit de ogen van de burgers bezien en er voor zorgen dat obstakels die burgers in hun contacten met overheid en semipublieke diensten ondervinden ook daadwerkelijk worden weggenomen.

Mr. H.D. Tjeenk Willink Den Haag, 27 juni 2017

Dit citaat van de heer Tjeenk Willlink, afkomstig uit zijn eindverslag[1] als informateur van het kabinet Rutte III, geeft nog eens indringend aan waarom oog voor de uitvoering en uitvoerbaarheid van beleid cruciaal is. Gezamenlijk werken aan uitvoeringskracht is voor gemeenten belangrijk om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van inwoners, bedrijven en bestuurders. Door de beleidsarme onderdelen van de gemeentelijke organisatie meer gezamenlijk vorm te geven, ontstaat er ruimte om lokaal maatwerk te bieden op de gemeente-specifieke uitdagingen. Daarom is tijdens de ALV in 2017 besloten om de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) te verankeren in een derde statutaire functie van de VNG. Samen Organiseren, met als motto “éénmaal ontwikkelen, 355 keer toepassen”, is hiervoor een belangrijke aanjager.

De Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering draagt bij aan:

Ruimte creëren voor lokaal maatwerk en autonomie	• Het Ketenregiebureau Sociaal Domein is opdrachtgever voor een keten waar binnen meer dan 2.500 zorgaanbieders en 355 gemeenten elkaar in 2018 circa 10 miljoen berichten stuurden. Individuele gemeenten doen de toewijzing, zorgaanbieders leveren de dienst en sturen een declaratie via het Gemeentelijk Gegevens Knooppunt. Door dit samen te organiseren bevorderen we de snelheid, helpen we fouten te voorkomen en besparen we uitvoeringskosten. Daardoor blijft er meer geld over voor zorg aan kwetsbare inwoners die ondersteuning, hulp en zorg nodig hebben. • De komende jaren werken gemeenten met het Rijk, ketenpartners én de markt samen om een digitale infrastructuur te realiseren waarbij informatie altijd veilig beschikbaar en goed toegankelijk is en (dezelfde) data niet onnodig in meerdere applicaties wordt opgeslagen: de Common Ground. Informatie die we bijvoorbeeld nodig hebben bij het bestrijden van ondermijning is zo versnipperd in allerlei bestanden, dat er veel handmatige handelingen nodig zijn om enigszins een beeld te krijgen. En op het moment dat we een beeld hebben, is dat alweer verouderd. Onze gemeentelijke tekortschietende technologie begint in toenemende mate een belemmerende factor te worden. Met de Common Ground wordt het mogelijk om data over en voor inwoners op een veilige wijze te ontsluiten.

[1] https://www.kabinetsformatie2017.nl/documenten/publicaties/2017/06/27/bijlage-bij-eindverslag-informateur-tjeenk-willink---over-de-uitvoerbaarheid-en-uitvoering-van-nieuw-beleid-regeerakkoord

Bundelen van schaarse kennis en expertise	• De gemeenschappelijke Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD) ondersteunt gemeenten 24/7 bij de preventie, detectie en incidentenafhandeling van cyberproblemen en doet dat sinds 2013. Gemeenten zijn kwetsbaar op het gebied van informatieveiligheid doordat ze allemaal gebruik maken van digitale klantportalen, platforms en apps om uw klantprocessen te versnellen en participatie te vergroten. De veiligheid van gegevens van inwoners en ondernemers moet gegarandeerd zijn, de infrastructuur moet veilig zijn en de continuïteit van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers moet geborgd worden. Is dat niet het geval dan komt de betrouwbaarheid van de lokale overheid in het geding. • Online zakendoen met de gemeente moet net zo makkelijk worden als webwinkelen. Door de gestandaardiseerde aanpak met klantreizen, voorbeeldteksten, het gebruiken van data en de experimenten met chatbots zorgen we ervoor dat alle gemeenten op dezelfde manier, efficiënt vanuit het perspectief inwoners en ondernemers hun online dienstverlening kunnen moderniseren
Samen sterk in gesprek met Rijk, ketenpartners en markt	• In het programma ‘Aan de slag met de Omgevingswet’ werken gemeenten met mede-overheden samen om voldoende voorbereid te zijn op de nieuwe wet, onder andere door het inrichten van een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit omvat een digitaal loket, informatieregisters en de infrastructuur die nodig is om de informatie tussen het loket en de registers uit te wisselen. Door dit gezamenlijk uit te voeren maken we invoering gemakkelijker en voorkomen we dat iedere gemeente zelf zijn eigen weg moet vinden in de complexe wereld van nieuwe wetgeving, cultuur- en organisatieverandering, andere ICT-infrastructuur en nieuwe processen. . • Om de discussie over de stijgende uitgaven in het sociaal domein goed te kunnen voeren, hebben we inzicht nodig in het daadwerkelijke gebruik van voorzieningen op gemeenteniveau. De hoge kosten worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de zogenoemde ‘multiproblematiek’: huishoudens die een beroep doen op meerdere gemeentelijke voorzieningen; ook wel ‘stapeling’ genoemd. Daarom heeft ‘stapeling’ ook een belangrijke plek in de rapportages van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op Waarstaatjegemeente.nl.
Realiseren van efficiency-voordelen	• Met de gezamenlijke aanbestedingen voor mobiele en vaste telefonie hebben gemeenten de afgelopen jaren in totaal al tientallen miljoenen euro’s bespaard. Samen inkopen is slim, efficiënt en goedkoper dan als individuele gemeente, met name bij producten of diensten die voor alle gemeenten in beginsel hetzelfde zijn (zoals telefonie, hardware en software). • De toename van gezamenlijke activiteiten en diensten leidt tot een toename van gezamenlijke voorzieningen die beheerd worden. Denk aan collectieve standaarden (Gibit), contracten (telefonie) en services (IBD-helpdesk). Het streven is dat we het beheer van collectieve voorzieningen zodanig organiseren dat kwaliteit gegarandeerd is, onderhoud verzekerd is, en dat het (intellectuele) eigendom van software en data maximaal bij gemeenten en/of de VNG blijft liggen.

GGU is in twee jaar tijd uitgegroeid tot een structureel onderdeel van de vereniging en is onderdeel van de VNG Meerjarenstrategie 2020-2024. In lijn met de VNG Meerjarenstrategie, is het meerjarenprogramma GGU 2020-2024 opgesteld. Dit meerjarenprogramma is een kadernota en biedt duidelijkheid over wat gemeenten de komende jaren kunnen verwachten aan gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. Door de basis financieel meerjarig te borgen kunnen we samen inspelen op nieuwe wetgeving, nieuwe technologie en ontwikkelingen die alle gemeenten raken.

Het belang van een meerjarenprogramma

We geven samen invulling aan de derde functie van de vereniging. Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering betekent steeds vaker in meerjarige programma's ontwikkelen en realiseren. Voor de bestuurbaarheid maken we in het meerjarenprogramma onderscheid tussen structurele, meerjarige en kortcyclische activiteiten.

Structureel

De structurele activiteiten leveren bewezen en geaccepteerde meerwaarde voor alle gemeenten (denk bijvoorbeeld aan de informatiebeveiligingsdienst en het ketenregiebureau). Doelstelling is om deze activiteiten zo efficiënt en effectief mogelijk te laten plaatsvinden, waarbij (specialistisch) werk voor gemeenten structureel (horizon ten minste 5 jaar) uit handen genomen wordt.

Meerjarig

Meerjarige activiteiten zijn programma's waar gedurende meerdere jaren (gemiddeld 4 jaar) inzet op nodig is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het invoeren van nieuwe wetgeving als de Omgevingswet, het samen vormgeven van uitvoering in het sociaal domein of de nieuwe informatiekundige visie voor gemeenten. Deze programma's verbeteren de bestuurlijke besluitvorming door betere benutting van data, ondersteunen het primaire proces en dragen daarmee bij aan passende dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

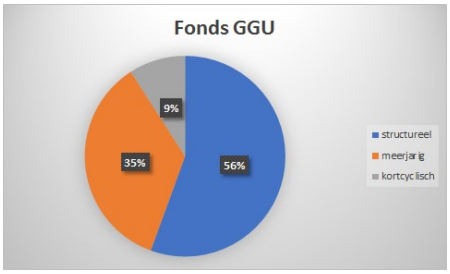
Kortcyclisch

Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering kan ook plaatsvinden in pilots, praktijkproeven of tijdelijke projecten. Samen Organiseren dus. Soms ter ondersteuning van meerjarige of structurele programma's, soms voordat projecten of activiteiten een meer structurele aard krijgen. Doel van deze activiteiten is zo snel mogelijk resultaat creëren, zodat besloten kan worden wat de bijdrage is aan gezamenlijke gemeentelijke uitvoering en welke vorm hier bij past.

Ambities in relatie tot de omvang van het Fonds

Alle gemeenten dragen naar rato van het aantal inwoners bij aan het Fonds GGU, circa 3 euro (incl BTW) per inwoner (€ 52,3 Mln).

Bijna 60% van het GGU-Fonds is gereserveerd voor structurele activiteiten. De omvang van meerjarige programma's is nu geraamd op 35% van het fonds; het overige deel is voor kortcyclische activiteiten.

Ook in 2020 tellen de ambities zoals opgenomen in het Jaarprogramma op tot een bedrag dat de omvang van het Fonds overstijgt. Deze opwaartse druk in de uitgaven ten behoeve van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, vangen we in 2020 op met derde geldstromen.
De verwachting is dat de druk op het beschikbare budget de komende jaren verder toeneemt als gevolg van:

- Hogere beheerlasten (samen ontwikkelen leidt ook tot samen beheren);
- Gemeenten zien meer en meer mogelijkheden voor gezamenlijke uitvoering. Dit is mede het gevolg van nieuwe verantwoordelijkheden voor gemeenten en noodzakelijke samenwerking in complexe ketens (denk aan Sociaal Domein en omgevingswet) die vragen om vernieuwing van het

informatievoorziening landschap en daarmee gepaard gaande kosten (denk aan de ontwikkeling van Common Ground)[2];
- Stijgende kosten als gevolg van inflatie en BTW-verhoging leidt tot netto minder besteedbare middelen omdat er geen prijscompensatie-mechanisme voor het Fonds GGU is.

Verkenning naar de toekomst van het Fonds

Om de komende jaren minder afhankelijk te worden van derde geldstromen, om de hierboven beschreven druk op te vangen én om sturingsmogelijkheden te houden op de kortcyclische projecten voeren we op verzoek van het Bestuur een verkenning uit over hoe hier mee om te gaan. Wij brengen de resultaten van de verkenning in de BALV 2019 in. Daarnaast is onderdeel van de meerjarenstrategie van de VNG een verkenning naar de scope van de activiteiten die in aanmerking komen van Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Hierover is een apart beslispunt opgenomen bij de VNG Meerjarenstrategie 2020-2024.

Resultaten in 2020

De uitvoering van deze meerjarenstrategie borduurt inhoudelijk voort op wat in 2018 en 2019 is neergezet. De vervolgstappen en concrete beoogde resultaten worden geschetst in het hoofdlijnenprogramma 2020 in dit document onder vier hoofdprioriteiten, die elk weer een aantal sub-prioriteiten kennen:

Prio	Onderwerp	Belangrijkste concrete resultaten in 2020
A. Gezamenlijke basis voor de Toekomst		
A1	Gemeenschappelijke basis informatievoorziening en dienstverlening	• Eind 2020 is de visie Common Ground bij 50 gemeenten op deel van de uitvoering in productie. Dit betekent dat voor tenminste één deel van een proces de werkwijze en voorzieningen worden gebruikt die nu gezamenlijk (met gemeenten en ketenpartners) worden ontwikkeld; • Mede doordat we gezamenlijk invloed uitoefenen en intensief samenwerken met het Rijk, zijn we als gemeenten een belangrijke partij bij de realisatie van een digitale identiteit (het digitale paspoort); • Werkend digitaal infrastructureel netwerk (GGI-Netwerk) bij ruim 200 gemeenten, waarmee we samenwerking makkelijker maken, informatieveiligheid vergroten en kosten verminderen.
A2	Datagedreven samenleving en sturingsinformatie	• Waarstaatjegemeente.nl wordt stapsgewijs een “smart” dataplatform t.b.v. analyse, toepassingen en hergebruik, zodat individuele gemeenten met gezamenlijk ontwikkelde instrumenten en gezamenlijk ingekochte data lokaal maatwerk kunnen realiseren ten behoeve van bestuur, beleid en samenleving; • Gemeenten kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid en de Wet Hergebruik Overheidsinformatie door landelijke ondersteuning; • Beschikbaar maken en delen van toepassingen en kennis in kader van nationale Smart Society agenda, waardoor schaarse expertise breder inzetbaar wordt.
B. Continuïteit en betrouwbaarheid		
B1	Informatieveiligheid en gegevensbescherming	• Standaard verwerkersovereenkomst wordt door alle gemeenten gebruikt, zodat gemeenten dit zelf niet hoeven te ontwikkelen en we gezamenlijk een betrouwbare partner voor andere partijen zijn. De Informatiebeveiligingsdienst ondersteunt gemeenten hierbij. • 24/7 beschikbare ondersteuning door Informatiebeveiligingsdienst. Gemeenten zijn kwetsbaar waar het de veiligheid van informatie betreft. Er zijn bijvoorbeeld dreigingen zoals ransomeware-aanvallen, hackers, etc. Daarmee zijn de continuïteit van dienstverlening, bescherming van (persoonsgegevens van) burgers

[2] Zie ook bijgevoegde tabel waarin bij de belangrijkste activiteiten een indicatie is gegeven of de kosten naar verwachting stijgen, dalen of gelijk blijven (naast prijsindexatie etc.)

		en het imago van gemeenten in het geding. De IBD ondersteunt bij de preventie, detectie en incidentenafhandeling • Vaststellen en start uitvoering gezamenlijke cyberagenda met Rijk en ketenpartners, omdat informatieveiligheid samenhangt met de organisatie van sterkte ketens.
B2	Realisatie en beheer	• Beschikbaar en bruikbaar houden en verder ontwikkelen van gezamenlijke voorzieningen, en ondersteuning gemeenten bij gebruik van voorzieningen. Denk onder meer aan gezamenlijke inkoopcontracten, NLX, Gegevensknooppunt Sociaal Domein. • Gemeenten worden ondersteund bij in gebruik nemen van wijzigingen en vernieuwingen van de overheidsbrede digitale infrastructuur
B3	Gezamenlijke inkoop	• Gezamenlijke inkoop van ICT-producten, na uitvoeren verkenning en besluitvorming. Dit gaat bijvoorbeeld over software of hardware. Definitieve besluitvorming volgt later. Met deze inkoop besparen gemeenten gezamenlijk tientallen miljoenen euro's op jaarbasis.
C. Transformatie in domeinen		
C1	Fysiek Domein	• Gemeenten zijn voldoen de voorbereid op werken met Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit betekent dat alle benodigde standaarden zijn vastgesteld en bekend zijn bij gemeenten, dat ondersteuningsintrumentarium tijdig beschikbaar is voor gemeenten om hun organisatie en ketenprocessen in te richten en de benodigde informatievoorziening te organiseren. • Ontsluiten data t.b.v. klimaat, energie en wonen.
C2	Sociaal Domein	• Geactualiseerde Suwi-keten, inclusief bijstelling ketenarchitectuur en verdere standaardisatie gegevens zodat de keten gebruik kan maken van nieuwe technologie, met meer flexibiliteit intensieve samenwerkingsvormen gaat ondersteunen, en inwoners profiteren van een sluitende keten.
C3	Lokaal Bestuur, Democratie, Veiligheid en Asiel	• Onderzoek en mogelijk plan t.b.v. elektronisch stemmen • Plan van aanpak elektronisch handhaven
D. Generieke activiteiten t.b.v. alle prioriteiten		
D1	Uitvoeringstoetsen, innovatie en implementatie-ondersteuning	• Uitvoeringstoetsen op nieuwe beleidsvoornemens die relevant zijn voor gemeenten, zodat inzichtelijk wordt wat consequenties zijn in termen van organisatie, processen, informatie en financiën en daarop vanuit gezamenlijkheid maatregelen kunnen worden getroffen. • Samenhangende meerjarige roadmap voor het geheel en delen van de gezamenlijke uitvoering, waardoor gemeenten eigen aansluitende planning kunnen maken.

1. Inleiding

Tijdens de ALV van 15 juni 2017 besloten de gezamenlijke Nederlandse gemeenten nagenoeg unaniem dat de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) een prioriteit voor alle gemeenten was, en dus een belangrijke prioriteit en taak voor de VNG. Een citaat uit de ALV-stukken van 2017[3]:

> Gemeenten kunnen hun effectiviteit vergroten en risico's reduceren door samen te werken aan het vernieuwen en versterken van uitvoeringskracht. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen; op andere vraagstukken is voordeel te behalen door het met elkaar te organiseren. Voordeel in termen van verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening aan bewoners en ondernemers, versterking van de samenwerking in uitvoeringsketens, minder afhankelijkheid van de leveranciersmarkt, kunnen voldoen aan technologische vernieuwing en kostenbesparingen. Het samen werken aan uitvoeringskracht is van groot belang om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de samenleving.

Ondertussen zijn we twee jaar verder en is er heel veel gebeurd. Mede op basis van de opgedane ervaringen in de afgelopen twee jaar, is door het (in de ALV van 2017 ingestelde) College van Dienstverleningszaken, in samenwerking met zeer veel gemeenten en ketenpartners, een meerjarenprogramma GGU opgesteld, waarvan de eerste tranche is uitgewerkt in een hoofdlijnenprogramma voor 2020. Het meerjarenprogramma GGU sluit nauw aan bij de Meerjarenvisie die eveneens in de ALV van 2019 wordt geagendeerd.

[3] https://vng.nl/files/vng/brieven/2017/06_20170517_ledenbrief_gezamenlijke-gemeentelijke-uitvoering.pdf

De opbouw van het meerjarenprogramma en jaarprogramma is als volgt:'
Eerst wordt toegelicht waarom nu een meerjarenprogramma wordt voorgelegd en wat in algemene zin de strategische lijnen zijn waar het gaat om scope en sturing.
Daarna wordt (in hoofdstuk 3) het inhoudelijke meerjarenprogramma toegelicht, waarbij steeds de volgende trits wordt uitgewerkt:

1. Wat is de context, wat komt er op gemeenten af? Het "waarom" dus van een bepaalde prioriteit;
2. De beschrijving op hoofdlijnen voor de richting die we meerjarig kiezen voor de gezamenlijke uitvoering;
3. Wat betekent dat voor de resultaten die we gezamenlijk willen boeken in 2020? En welke kosten zijn hiermee gemoeid?

In het hoofdstuk rond de financiën wordt ingegaan op meerjarige financiële trend van het Fonds GGU.

Aan dit meerjarenplan werkten vele gemeenten mee. Bijvoorbeeld door actief onderdelen uit te werken of uit te voeren, waar het gaat om beproevingen of projecten. Vaak ook door actief mee te denken over specifieke prioriteiten of programma's in denktanks, stuurgroepen, adviesgroepen etc. Op bestuurlijk niveau in Commissies en College en op hoog-ambtelijk en expertniveau in stuurgroepen, adviesgroepen en projectgroepen. Kortom: een meerjarenprogramma van, door en voor gemeenten zelf, daarbij ondersteund door de VNG.

Vaststelling van het meerjarenprogramma en de hoofdlijnen van het jaarprogramma 2020 is nog maar het begin van een proces. Door en met gemeenten zal de komende tijd operationeel vorm worden gegeven aan realisatie van de plannen. Dit document beschrijft het "waarom", het "wat" en het "hoe" op hoofdlijnen. De komende maanden zullen deze hoofdlijnen worden uitgewerkt in een meer operationeel jaarplan 2020 met daaronder liggen programma- en projectplannen. Tijdens de BALV zal deze uitwerking aan alle leden van de VNG worden aangeboden.

2. Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Gezamenlijk werken aan uitvoeringskracht is voor gemeenten van groot belang om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de samenleving. Dit is bevestigd in de meerjarenvisie van de VNG. Deze meerjarenvisie geeft bovendien richting aan de prioriteiten voor de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. Hiermee wordt voortgebouwd op de het besluit van de ALV in 2017 om de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering te verankeren als statutaire functie van de VNG. Met als motto: éénmaal ontwikkelen, 355 keer toepassen.

Er zijn verschillende redenen waarom gemeenten ervoor hebben gekozen om meer gezamenlijk op te trekken bij uitvoeringsvraagstukken:

- Ruimte creëren voor lokaal maatwerk en autonomie waar dat gewenst is;
- Bundelen van schaarse expertise en kennis;
- Samen sterk staan in overleg met Rijk, ketenpartners en marktpartijen;
- Aanzienlijke efficiencyvoordelen realiseren.

Door samen te werken kunnen gemeenten hun uitvoeringskracht vergroten en risico's reduceren. Door de niet onderscheidende onderdelen van de gemeentelijke taken meer gezamenlijk vorm te geven, ontstaat er ruimte om lokaal maatwerk te bieden op de gemeente-specifieke uitdagingen. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen (denk bijvoorbeeld aan het tegengaan van cyberdreigingen). Op andere vraagstukken is voordeel te behalen op gebied van de verbetering van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers, de versterking van de samenwerking in uitvoeringsketens en het behalen van kostenbesparingen. Tot slot willen we als één overheid werken met ketenpartners, Rijk en marktpartijen; door samenwerking en standaardisatie spreken we als gemeenten met één mond en wordt overheidsbrede samenwerking makkelijker, zonder te tornen aan de lokale autonomie.

De komende jaren wordt doorgebouwd aan de beweging die is ingezet. Het streven is om als gemeenten in de informatiesamenleving een flexibele, mensgerichte dienstverlening en toekomstbestendige bedrijfsvoering te realiseren. Daarvoor wordt gewerkt aan een nieuwe, stabiele, gemeenschappelijke basis informatievoorziening. Tegelijkertijd geven gemeenten vorm aan transformatie van de uitvoering en nieuwe standaarden in het sociaal domein, fysiek domein en in domein overstijgende vraagstukken.

Het belang van een meerjarenprogramma

De GGU-taakgebieden en het Fonds GGU kregen in 2017 vorm en inhoud. Er is gestart met een ontwikkelgerichte aanpak, afgestemd op de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering op jaarbasis. Gemeenten willen inzicht in wat gezamenlijke uitvoering de komende jaren gaat opleveren. Op basis daarvan kunnen keuzes gemaakt en uitgangspunten gekozen worden voor de eigen, lokale of regionale uitvoering. Het meerjarenprogramma biedt stabiliteit en betere garanties onder meerjarige programma's. Ook doet het recht aan structurele onderdelen van de dienstverlening die wordt gefinancierd uit het Fonds GGU. Het meerjarenprogramma zorgt voor duidelijkheid, met een basis die langere tijd vastligt. Het biedt bestuurders inzicht in de ontzorging in de komende jaren en geeft gemeentelijke organisaties richting. Door de basis vast te leggen, ontstaat er ruimte voor dynamisch sturen: gezamenlijk inspelen op nieuwe wetgeving, nieuwe technologie en andere ontwikkelingen. Die ruimte is er ook voor het toevoegen van activiteiten gericht op actualiteit. Kortom: het

meerjarenprogramma is een volgende stap in de ontwikkeling van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, die zorgt voor stabiliteit, voorspelbaarheid en wendbaarheid.

Bij de totstandkoming van het Fonds GGU is vastgesteld dat er tijdens de ALV en de BALV wordt gerapporteerd en besloten over het activiteitenpakket en het budget dat de leden ter beschikking stellen. Dit blijft het geval. Vanuit het meerjarenprogramma zal hiernaast ook nadrukkelijker op niveau van effecten worden beschreven wat wordt beoogd. De planvorming, sturing, realisatie en verantwoording van het GGU-meerjarenplan zijn hierdoor meer in lijn met de besluitvormings- en verantwoordingssystematiek van gemeenten.

Inhoudelijke basis

Het meerjarenplan bouwt voort op het fundament dat in de afgelopen jaren op het vlak van gezamenlijke dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is gelegd. De reeds uitgezette lijnen (zoals position papers op het terrein van dienstverlening, identiteit, informatieveiligheid en data, of de Common Ground-principes) fungeren als inhoudelijk kader. Ook bestuurlijke samenwerkingsafspraken met Rijk en ketenpartners, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving zijn van belang voor de meerjarige uitvoering. De bestaande focus op prioriteiten helpt gemeenten en VNG om samen tot goede resultaten te komen, met meerwaarde voor inwoners en ondernemers. Voor het Meerjarenprogramma 2020-2024 ligt de focus op dezelfde prioriteiten, maar dan aangevuld met een verkenning naar een verbreding van de scope van de gezamenlijke uitvoering naar nieuwe inhoudelijke prioriteiten (zoals de energietransitie). Deze prioriteiten beslaan de brede reikwijdte van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. Ze bieden per jaar ruimte om in te spelen op de actualiteit.

Samen Organiseren: van initiatie tot opschaling

De manier waarop we werken noemen we Samen Organiseren. De kern hiervan is één keer bedenken en ontwikkelen, 355 keer toepassen. Gemeenten, koepelorganisaties en de VNG komen via vernieuwende samenwerkingsvormen tot inhoudelijke verbetering van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen én tot schaal- en efficiencyvoordelen voor gemeenten en hun ketenpartners.

Gemeenten zijn in de lead en kiezen welke uitvoeringsvraagstukken gezamenlijk opgepakt worden, beredeneerd vanuit maatschappelijke opgaven. De VNG faciliteert deze beweging door inbreng van expertise, het organiseren van netwerken, kennisdeling en opschalingscapaciteit. Daarnaast trekken VNG en gemeenten samen op bij het maken van afspraken met ketenpartners en leveranciers, het ontwikkelen van standaarden, gezamenlijke inkoop en het organiseren van beheer van gezamenlijke voorzieningen. Op deze manier werken gemeenten en de VNG om dienstverlening en uitvoeringsprocessen te verbeteren, kosten te besparen en de informatievoorziening te vernieuwen.

Er zijn ook externe invloeden die effect hebben op hoe gemeenten hun taken uitvoeren, zoals wetgeving en nieuwe technologieën. Daarom doen we uitvoeringstoetsen en impactanalyses , zodat de consequenties van nieuwe wet- en regelgeving voor de uitvoeringspraktijk inzichtelijk worden en kafkaëske situaties kunnen worden voorkomen. Ook houden we technologische trends in de gaten om inzicht te geven in de praktische gevolgen van nieuwe technologieën zoals bijvoorbeeld 5G of Artificiële Intelligentie.

Resultaten 2018

In het VNG jaarverslag, dat aan de ALV is aangeboden, zijn een aantal resultaten van de gezamenlijke uitvoering beschreven. Recentelijk is ook het jaarverslag over de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in 2018 gepubliceerd in digitale vorm. Daarin worden de resultaten die vorig jaar zijn behaald beschreven. Een aantal voorbeelden van deze resultaten:

GIBIT

Met GIBIT hanteren gemeenten dezelfde inkoopvoorwaarden voor hun ICT. Zo weten ze zeker dat de geleverde producten en diensten aan hun kwaliteitseisen voldoen en werken ze met heldere afspraken. Eind 2018 gebruikte 86% van de gemeenten deze inkoopvoorwaarden.

Datatraject Coalitieakkoorden

Samen met verschillende gemeenten, het team van Waarstaatjegemeente en betrokken beleidsdirecties vanuit VNG zijn alle gemeentelijke coalitieakkoorden doorzoekbaar gemaakt en geanalyseerd.

VIK

Het Veiligheidsinformatieknoopunt (VIK) draait als proof of concept in Breda. Het laat zien dat je met deze aanpak de informatiepositie van gemeenten versterkt voor de bestrijding van ondermijning. Veel gemeenten hebben interesse in deze aanpak. Een kennissessie over VIK, georganiseerd door VNG Realisatie, werd door 70 deelnemers vanuit gemeenten bezocht.

Digitale Identiteitslab

In 2018 is samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken het project Digitale Identiteitslab vormgegeven. Via experimenten in de lokale praktijk is gezocht naar de wensen en mogelijkheden van vernieuwende vormen van digitale identiteit. Van augustus tot en met december zijn drie sprints georganiseerd waarin steeds een groep van gemeenten geëxperimenteerd heeft met vernieuwende vormen van digitale identiteit.

Dienstverlening aan laaggeletterden

Met de gemeente Asten en Amersfoort is een pilot uitgevoerd samen met Stichting Lezen en Schrijven, op het gebied van dienstverlening aan laaggeletterden. Daarnaast is gewerkt aan een publicatie over dienstverlening aan minder digivaardigen.

Informatiebeveiligingsdienst, CERT-functie

De IBD beantwoordde 1373 vragen (waaronder 179 incidentmeldingen), verstuurde 2049 kwetsbaarheidswaarschuwingen aan gemeenten (waarvan er 18 geclassificeerd waren als ernstig) en ontving 35 valide responsible disclosure-meldingen. Dit betekent dat een hacker of onderzoeker de IBD meldde dat hij of zij een zwakke plek ontdekte in een gemeentelijk systeem, met als doel dat de gemeente dit kon repareren.

Gezamenlijk inkopen

Met de collectieve inkoop van simkaarten (GT Mobiele Communicatie) besparen gemeenten 10/15,- per simkaart.

Enkele cijfers rond invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet

Er hebben zes ateliersessies plaatsgevonden, er zijn 21 praktijkproeven gestart en daarnaast 19 andere initiatieven (pilots en best practices) in het omgevingsdomein. Er staan circa 60 aan de

Omgevingswet gerelateerde pilots en praktijkproeven op de Pilotstarter, wat erop wijst dat gemeenten en hun partners hier volop mee bezig zijn en ervaringen delen. Er is een groep van 50 gemeenten opgeleid en beschikbaar als koplopers om de dienstverlening onder de Omgevingswet te innoveren.

Ketenbureau i-Sociaal Domein

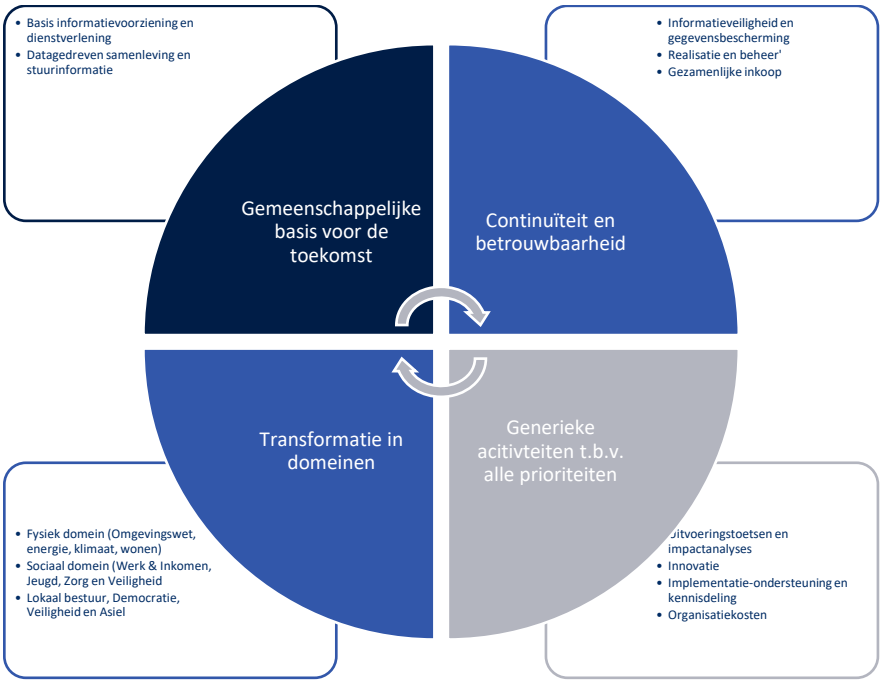
Het Ketenbureau is onder meer verantwoordelijke voor het onderhoud en de doorontwikkeling van het Gemeentelijk Gegevensknooppunt Sociaal Domein. Dit knooppunt wordt gebruikt door alle gemeenten en zorgleveranciers, voor de uitwisseling van berichten. In 2018 ging het om 10 miljoen berichten.

Landelijke inkoop Jeugd en WMO-zg

De VNG koopt weinig voorkomende specialistische jeugdzorg en WMO zintuigelijk gehandicapten (Wmo-zg) in. Met diverse landelijke partijen heeft de VNG een raamovereenkomst. In 2017 is een Europese aanbesteding uitgeschreven voor deze dienstverlening, omdat de huidige raamovereenkomsten tot 2019 lopen. De aanbesteding is inmiddels afgerond en per 1 januari 2019 zijn 35 jeugdzorgaanbieders en zeven WMO-zg aanbieders gecontracteerd.

3. Meerjarenprogramma 2020-2024 en concrete resultaten in 2020

Het meerjarenplan bouwt voort op het fundament dat in de afgelopen jaren op het vlak van gezamenlijke dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is gelegd. Voor het meerjarenplan 2020-2024 ligt de focus in de basis op dezelfde prioriteiten. Deze prioriteiten beslaan de brede reikwijdte van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. Ze bieden per jaar ruimte om in te spelen op de actualiteit. Hieronder worden de verschillende prioriteiten toegelicht.

Hieronder wordt per prioriteit kort toegelicht:

- Waarom: wat is de context en wat is dus de vraag van gemeenten;
- Welke toegevoegde waarde heeft de GGU in dit kader en wat is dus de koers voor de komende jaren;
- Welke concrete resultaten willen we daarom in 2020 gaan realiseren;
- Het budget dat daarmee in 2020 is gemoeid.

A. Gemeenschappelijke basis voor de toekomst

Gezamenlijke informatievoorziening en dienstverlening

Dienstverlening en modulaire basisprocessen

Dienstverlening draait om mensen. Hun leefwereld staat centraal in alle gemeentelijke dienstverlening op allerlei gebieden. Van verhuizen, ondernemen en reizen tot en met wonen en bijvoorbeeld stemmen. De gemeente is de overheid die het meest zichtbaar is in de samenleving. Zowel letterlijk als figuurlijk. Of het nu gaat om tastbare producten en diensten of om benaderbaarheid en uitvoering van beleid.

Passende dienstverlening vraagt vaak om verregaande samenwerking tussen gemeenten onderling én met andere overheden en ketenpartners. Gemeenten zullen in de toekomst daarom nog nadrukkelijker dan nu opereren als verbindende schakel tussen (netwerken van) inwoners en ondernemers en (supra)nationale overheden.

We werken daarom samen om de dienstverlening voor inwoners en ondernemers te vereenvoudigen in een samenleving die steeds complexer wordt. De huidige werkwijze gaat vaak uit van wet- en regelgeving die vertaald is naar solide en (democratisch) controleerbare processen. Gemeenten hebben behoefte aan doorbraken op het terrein van betere dienstverlening en aan meer gebruiksgemak voor inwoners. Daarom werken we gezamenlijk aan standaardmethoden met een gegarandeerd kwaliteitsniveau die hierbij helpen. Samen als gemeenten, maar ook steeds meer met onze ketenpartners en medeoverheden. Zo ontwikkelen we een gemeenschappelijke aanpak en werkwijze voor dienstverlening en basisprocessen.

Op dit moment wordt al gewerkt aan de standaardisatie van modulaire basisprocessen, bijvoorbeeld voor de domeinen inkomen, belastingen en schuldhulpverlening. Een basisproces gaat vooral over duidelijke afspraken in ketens en standaard in- en output van de verschillende processtappen, zodat ze modulair in verschillende contexten inzetbaar zijn. Ook is een groep grote gemeenten onder de noemer Gemeenschappelijk Basisprocessen Inkomen (GBI) bezig processtandaarden te ontwikkelen en toe te passen. In 2019 en 2020 willen we onderzoeken of deze basisprocessen voor alle gemeenten toepasbaar zijn.

Ook op het terrein van dienstverlening werken we aan standaarden, bijvoorbeeld ten aanzien van serviceformules en klantreizen. Deze basisprocessen bieden een praktische methode waarmee alle gemeenten op dezelfde manier hun dienstverlening kunnen verbeteren.

Identiteit en toegangsdiensten

Een goed werkende digitale identiteit is onmisbaar voor toekomstbestendige, veilige en moderne digitale dienstverlening. Zodat je met een digitale identiteit die de status heeft van het paspoort bijvoorbeeld een hypotheek kunt afsluiten, je rijbewijs verlengen, toeslagen of uitkering mee en bankzaken afhandelen.

Gemeenten vinden het belangrijk dat inwoners en ondernemers beschikken over een unieke digitale identiteit. Daarom zetten wij sterk in op de ontwikkeling daarvan.
We kunnen dit niet alleen organiseren. Het Rijk is onder andere nodig voor het aanpassen van wet- en regelgeving die de e-samenleving in de weg staat. Bijvoorbeeld voor het aanpassen van de eis van de zogenaamde ‘natte handtekening’ in sommige wetgeving. Gemeenten pakken in het kader van gezamenlijk gemeentelijk uitvoeren hun rol in een interbestuurlijk traject om een volwaardige digitale identiteit te realiseren. Na het uitvoeren van praktijkbeproevingen volgt een interbestuurlijk traject om een volwaardige digitale identiteit te realiseren. Mede doordat we gezamenlijk invloed uitoefenen, zijn gemeenten een belangrijke partij bij de realisatie van een digitale identiteit.

Gezamenlijke basis informatievoorziening

Tekortschietende gemeentelijke technologie begint in toenemende mate belemmerend te werken. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente er voor hen is, dingen mogelijk maakt en een vangnet is wanneer het hen zelf even niet lukt.

In de praktijk kan er veel beter. Zo gebeurt het dat inwoners die hulp nodig hebben bij het oplossen van problematische schulden, zelf al hun gegevens bij elkaar moeten verzamelen. Dit terwijl die gegevens in gemeentelijke systemen staan en zij er niet bij kunnen. De informatie die nodig is bij het bestrijden van ondermijning is zo versnipperd in allerlei bestanden, dat er veel handmatige handelingen nodig zijn om enigszins een beeld te krijgen. En op het moment dat je een beeld hebt, is het alweer verouderd.

Common Ground

De komende jaren werken wij met diverse publieke en private partijen samen aan de realisatie van een informatiekundige visie die een goed beschikbare, toegankelijke en veilige gemeentelijke informatievoorziening oplevert: de Common Ground. Zodat gemeenten niet meer eindeloos gegevens hoeven te kopiëren of op te vragen aan inwoners, maar deze slim uitwisselen met beproefde, moderne technieken. Daarmee is op talloze manieren winst te boeken, zoals:

- Niet meer naar de bekende weg hoeven te vragen als iemand zich meldt voor een parkeervergunning.
- Ongewenste praktijken (woon-, adres-, en uitkeringsfraude, hennepteelt, etc.) in beeld brengen en daarvoor een effectieve aanpak ontwikkelen door diverse bronnen en signalen te combineren.
- Mensen die vanuit een bijstandsuitkering aan het werk willen, zelf inzicht geven in passende vacatures.

Het doel is om sneller goedkopere, open, innovatieve en flexibele IT-oplossingen te kunnen (laten) bouwen die gepersonaliseerde (e-)dienstverlening mogelijk maken. De basisgedachte en daarmee de kern van de beoogde verandering is dat de gegevens losgekoppeld worden van de toepassingen (applicaties en processen). Dat maakt het mogelijk om de gegevens op gestandaardiseerde wijze te ontsluiten en uit te wisselen. Deze basisgedachte, die hieronder wordt toegelicht, is breed afgestemd met gemeenten en zal de komende periode met gemeenten, ketenpartners en leveranciers, verder worden verkend op implicaties en benodigde vervolgacties. De resultaten van deze verkenning worden verwerkt in een meerjarige transitiestrategie waarin wordt beschreven welke activiteiten en resultaten gerealiseerd worden en welke partijen daarbij betrokken zijn. De realisatie van de visie Common Ground is een operatie die voor meerdere jaren focus en commitment vereist van gemeenten en hun ketenpartners en de betrokken marktpartijen. De resultaten van de verkenning zal terugkomen in de BALV eind 2019.

De ***basisgedachte*** van Common Ground is de transformatie van de informatievoorziening door:

A. Gegevens te scheiden van de applicaties en processen waarin zij gebruikt worden.
B. Gegevens meervoudig te gebruiken bij de bron.

Deze datatransformatie heeft als implicatie dat we als gemeenten samen moeten werken aan de realisatie van de volgende vier zaken:

1. Gemeenten sturen op het (laten) standaardiseren van informatiemodellen per domein.
2. Gemeenten maken gegevensbronnen (eigen en van ketenpartners) via gestandaardiseerde services beschikbaar.
3. Gemeenten zorgen voor:

a. één (1) gestandaardiseerd integratiemechanisme;
b. in handen van de overheid;
c. waarmee gemeenten en ketenpartijen veilig en vertrouwd gegevens kunnen delen en gebruiken.

4. Data blijven in de bron; de verzameling data in de bron is eigendom van de bronbeheerder.

Door gezamenlijke gemeentelijke uitvoering werken gemeenten ook aan een controleerbare, veilige, snelle en betrouwbare community cloud-infrastructuur, die gemeenten grootschalig en intensief kunnen gebruiken. Via deze infrastructuur worden de datastromen en diensten die niet over het 'open internet' gaan, veilig met elkaar verbonden.

Concrete resultaten in 2020

Dienstverlening en modulaire basisprocessen

- Standaardisatie van twee basisprocessen op basis van de modelaanpak 2019 en de ervaringen met Belastingen en Schuldhulpverlening. De processen worden geselecteerd uit de domein fysiek, sociaal en/of juridisch- bestuurlijk.
- We onderzoeken of de processen van het programma Gemeenschappelijk Basisprocessen Inkomen landelijk toepasbaar zijn.
- (Online) publicaties die op basis van de uitvoeringspraktijk gemeenten inzicht bieden in ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening
- Standaardiseren van vernieuwingen op dienstverleningsvlak ter bevordering van hergebruik bij andere gemeenten én aansluiting bij vernieuwingen in het ICT-landschap
- Leermodules klantreizen, seminars serviceformules en kennisbank Klantreizen waarmee gemeenten inzichten over dienstverlening kunnen omzetten in verandering binnen hun gemeente

Identiteits- en toegangsdiensten

- Voor alle gemeentelijke digitale transacties wordt vastgesteld welk betrouwbaarheidsniveau voor de vaststelling van digitale identiteit er nodig is.
- Vertegenwoordiging van alle gemeenten in de ontwikkeling van het landelijke machtigingsstelsel, waardoor inwoners en ondernemers anderen kunnen machtigen om namens hen digitale transacties met de overheid uit te voeren.
- Gemeenten treffen voorbereidingen om te voldoen aan verplichtingen Wet Digitale Overheid en worden daarin ondersteund bij het in gebruik nemen van de hogere betrouwbaarheidsniveaus van DigID en eIDAS. Hierdoor wordt digitale dienstverlening veiliger en kunnen Europese burgers (expats en arbeidsmigranten) ook gebruik maken van digitale gemeentelijke dienstverlening

- Werkend en in de gemeentelijke uitvoering beproefd prototype voor regie op eigen gegevens middels het landelijke traject ‘Blauwe knop’.
- Impactanalyse op en praktijkbeproeving van de vernieuwing van het landelijke voorzieningen voor digitale communicatie met inwoners en ondernemers, het zogeheten “Federatief Berichtenstelsel” ter vervanging MijnOverheid Berichtenbox.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor vernieuwing en intensivering van gemeentelijke digitale dienstverlening door de vernieuwing van Digitale Identiteit. Denk bijvoorbeeld aan leerlingenvervoer waar vaak medische gegevens gedeeld moeten worden.

Common Ground

- Eind 2020 functioneert de informatiekundige visie Common Ground bij vijftig gemeenten in productie met minimaal vijf gestandaardiseerde informatiemodellen, minimaal dertig Application Programming Interfaces (API’s) en minimaal tien toepassingen voor dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Doorontwikkeling van een ontwikkelportaal (Developer.Overheid.nl). Dit portaal faciliteert hergebruik van software(componenten) binnen en voor overheidsvernieuwing. De doorontwikkeling is gericht op breed gebruik waarbinnen alle door en voor overheid ontwikkelde API’s beschikbaar zijn.
- Gestandaardiseerde infrastructuur en tooling op basis van een cloud voorziening die gemeenten in staat stelt om dienstverleningstoepassingen versneld te delen en implementeren: schaalbaar, wendbaar, herbruikbaar en veilig voor alle gemeenten.
- *Applicatie Rationalisatie Instrumentarium*: handleidingen en werkwijzen voor gemeenten om vast te stellen welke applicaties eerst op de nieuwe werkwijze van Common Ground zou moeten functioneren. Hierdoor kunnen gemeenten hun investeringstempo in de vernieuwing van het ICT landschap bepalen en richten.
- Een actieve community rondom de visie Common Ground met gemeenten, leveranciers en mede-overheden ter versnelling van de transitie naar de nieuwe informatiekundige visie.

Architectuur en Standaarden

- Roadmap voor gemeenten die de afspraken met ICT leveranciers in de tijd uitzet, zodat duidelijk is wanneer technische koppelingen op basis van gezamenlijk ontwikkelde standaarden tussen dienstverleningsapplicaties van hun leveranciers in de praktijk gebruikt kunnen worden.
- Doorontwikkeling van de huidige Gemeentelijke Model Architectuur in lijn met de doorontwikkeling van de landelijke Enterprise Architectuur Digitale Overheid. Hierdoor blijven gemeenten aangesloten op de gegevenslandschappen van andere gemeenten en overheidspartners.
- Aanpassen van geldende architectuurprincipes- en uitgangspunten voor het gemeentelijke gegevenslandschap zodat inwoners en ondernemers zelf regie kunnen voeren op het gebruik van hun gegevens door de overheid: ‘Regie op Gegevens’.
- Beheer van en regie op de huidige GEMMA producten: Softwarecatalogus, GEMMAonline, Wiki, StUF koppelvlakken, Gibit, StUF-testplatform. Met deze producten kunnen gemeenten enerzijds sturen op een samenhangend en samenwerkend landschap van toepassingen voor dienstverlening, bedrijfsvoering en gegevensmanagement. En anderzijds sturen naar een minder complex ICT landschap.

Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur

- Werkend digitaal infrastructureel netwerk (GGI-Netwerk) bij ruim 200 gemeenten.
- Twintig aanvullende commerciële softwarepakketten als cloud dienst (SaaS) veilig beschikbaar voor gemeenten die aangesloten zijn op GGI Netwerk. Hierbij worden gemeenten en commerciële leveranciers met behulp van handleidingen en bijeenkomsten ondersteund in de ontsluiting en gebruik.
- Actieve landelijke monitoring op de veiligheid van gemeentelijk digitale netwerken bij 100 gemeenten met behulp van het in 2019 gezamenlijk aanbesteedde GGI Veilig.

Overig

- Praktijkbeproeving van een vernieuwde Basisregistratie Personen (BRP) die 80% van de functionaliteit voor gemeentelijke taken ondersteunt en ook functioneert in het netwerk van registraties in het land.

Datagedreven samenleving en stuurinformatie

De ongekende toename van data, nieuwe toepassingen en de impact daarvan op de gemeenschap bieden kansen en risico's voor gemeentelijke dienstverlening. Data is de grondstof van de informatiesamenleving. Het moet op orde zijn, van voldoende kwaliteit, vindbaar, duurzaam toegankelijk en herbruikbaar. Want maatschappelijke waarde wordt gecreëerd door mensen en organisaties die iets met de data doen. Zo gebruiken gemeenten data om slimmer beleid en uitvoering vorm te geven. Ook zijn ze zelf eigenaar en aanbieder van data, waarmee ketenpartners en publieke partijen hun diensten weer kunnen versterken en gemeenten . De ontwikkelingen rondom het gebruik van (publieke) data vraagt om een overheid die binnen dit speelveld een rol speelt, mede vormgeeft aan de nieuwe spelregels, met impact acteert op maatschappelijke risico's en proactief de kansen die data innovaties brengen, omzet in publieke meerwaarde.

Organisatie van datagebruik

Slim gebruik van data is in de komende jaren een randvoorwaarde voor het realiseren van de transformaties in het sociaal domein (onder andere bij WMO en Jeugd), leefomgeving (bijvoorbeeld klimaatverandering) en het veiligheidsdomein (zoals bij ondermijning). Deze data is niet alleen bij gemeenten te vinden, maar ook bij andere overheden en buiten de overheid. Inmiddels wordt een hoog tempo verwacht bij het realiseren van nieuwe toepassingen. Daarom moeten gemeenten data en toepassingen voor eigen processen, beleid en partners goed organiseren. Tegelijkertijd is het belangrijk dat ze vormgeven aan datamanagement en eigenaarschap binnen een overheidsbreed datalandschap, om zo de basis leggen voor democratische controle. Door gezamenlijke gemeentelijke uitvoering dragen we bij aan de benodigde schaalgrootte. Gemeenten kunnen zo slimme toepassingen ontwikkelen voor specifieke data, die bijdragen aan het realiseren van hun maatschappelijke opgaven.

Tot slot realiseren we door gezamenlijke uitvoering archiefstandaarden om de toegankelijkheid van informatie te verbeteren. Hierdoor zijn gemeenten beter in staat om wetten zoals de AVG en de Wet Open Overheid (WOO) uit te voeren én gearchiveerde informatie in te zetten voor transparantie voor inwoners en ondernemers, bedrijfsvoering en horizontale en verticale verantwoording.

Concrete resultaten in 2020

Datatoepassingen om maatschappelijke opgaven aan te pakken

- Waarstaatjegemeente.nl (WSJG) wordt stapsgewijs een "smart" dataplatform voor gemeenten. Onder andere door meer mogelijkheden voor diepgaande data-analyses op maatschappelijke opgaven, meer mogelijkheden om individuele datatoepassingen te maken en meer mogelijkheden voor (her)gebruik van data. WSJG biedt derde partijen ook de mogelijkheid om slimme applicaties te ontwikkelen op haar platform, zodat deze landelijk toepasbaar zijn voor alle gemeenten.
- Inzicht in en praktische oplossingen voor maatschappelijke opgaven met behulp van datatoepassingen door het uitvoeren van meerdere (data science/AI) experimenten en pilots in samenwerking met gemeenten (en gemeentelijke datalabs).
- Landelijk beschikbaar stellen van meerdere lokaal beproefde datatoepassingen voor maatschappelijke opgaven in het sociaal, fysiek of veiligheidsdomein of dienstverlening.

Ondersteuning voor wettelijke verplichtingen

- Gemeenten hebben kennis van het open kunnen ontsluiten van data, documenten, algoritmen en kunnen zo voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de Wet Open Overheid (WOO) en PSI directive c.q. Wet Hergebruik Overheidsinformatie (WHO).
- Nieuwe landelijke datastandaarden voor het ontsluiten van open data voortkomend uit WOO en PSI/WHO.
- Gemeenten hebben kennis van de nieuwe eisen aan digitale archivering door de inzet van een Expertisecentrum Verbetering Informatiehuishouding.

Vormgeven van de digitale stad/smart society

- Gezamenlijk ontwikkelde en breed geadopteerde (nationale) Smart Society agenda, waarin gemeenten hun krachten bundelen om technologie en data doelgericht in te zetten op maatschappelijke vraagstukken, zoals sensoren om fijnstof en dus luchtkwaliteit te meten.
- *Principes voor de Digitale Stad* zijn ontwikkeld. Dit gaat o.a. om gezamenlijke afspraken rond dataverzameling of afspraken rond de inzet en transparantie van algoritmes. Zo kan de overheid helder maken naar haar burgers en ondernemers hoe zij met hun data om gaat en op welke wijze zij dit gebruikt in het nemen van besluiten.
- Ondersteuningsmiddelen voor het gebruik van data in de digitale stad zijn ontwikkeld en beschikbaar. Bijvoorbeeld sensorregistratie voor sensoren in publieke ruimte of een modelovereenkomst voor de aanschaf van slimme apparaten/toepassingen.
- Landelijk beschikbaar instrumentarium voor kennisdeling over en advies voor de ontwikkeling en inzet van algoritmes.
- Vertegenwoordiging van gemeenten in de landelijke gremia voor de ontwikkeling en uitrol van het nieuwe mobiele netwerk 5G

Innovatienetwerk voor datagedreven gemeenten

- Professioneel netwerk van gemeentelijk professionals op het gebied van data-gedreven en smart society. Gemeenten zijn aangesloten op het kennisnetwerk, kunnen daarvan gebruikmaken voor kennis, innovaties, samenwerking (regionaal, thematisch, landelijk), gezamenlijke voorzieningen, opleidingen, aanpakken en expertises.
- Het netwerk werkt nauw samen met andere (rijks)overheden en relevante maatschappelijk en private partijen.

B. Continuïteit en betrouwbaarheid

Informatieveiligheid en gegevensbescherming

De bescherming van (persoons)gegevens van inwoners en ondernemers is een steeds belangrijkere taak voor gemeenten. Daarbij zullen ze een scherp oog moeten hebben voor een veilig en juist gebruik van data. Bijvoorbeeld omdat zij in het bezit zijn van gegevens van inwoners en ondernemers en op basis hiervan de toegang bepalen tot bepaalde voorzieningen. Net zoals dat voor de fysieke openbare orde geldt, dragen ze ook verantwoordelijkheid voor de digitale openbare orde en veiligheid. Met de toenemende complexiteit van de informatiesamenleving neemt ook de maatschappelijke verantwoordelijkheid van gemeenten toe. Het is daarom belangrijk dat ze inzicht hebben in de risico's die ze lopen. Op basis daarvan kunnen ze maatregelen treffen voor het beveiligen van informatie.

Bundelen van kennis

De kennis op het vlak van informatiebeveiliging is schaars. Door gezamenlijk uitvoeren bundelen we de kennis die er is. Deze komt centraal ter beschikking via de Informatiebeveiligingsdienst (IBD). Via de IBD is er bijvoorbeeld 24/7 een gemeentelijk incidentresponsteam beschikbaar. In het geval van een incident ondersteunt dit team gemeenten in de aanpak van het incident en de communicatie daarover. Door de gezamenlijke uitvoering hoeven gemeenten dit niet meer zelf te organiseren. De gezamenlijke uitvoering versterkt bovendien de informatieveiligheid binnen gemeenten.

Concrete resultaten in 2020

- 24/7 beschikbaarheid van de Informatie Veiligheidsdienst (IBD) waar complexe informatieveiligheidsvragen en informatieveiligheidsincidenten voorgelegd kunnen worden ter advisering en ondersteuning.
- Tweejaarlijks informatiekundig dreigingsbeeld specifiek voor gemeenten, zodat gemeenten inzicht krijgen ten behoeve van hun prioriteiten en jaarplanning.
- Verhoging van de digitale weerbaarheid van gemeenten door inzicht in de eigen gemeentelijke processen en maatregelen, ondersteuning in de implementatie van risico-gebaseerd maatregelen Dit aanbod wordt continu geoptimaliseerd op basis van gebruik.
- Gemeenten worden met regio-bijeenkomsten, workshops op locatie en operationele handleidingen gefaciliteerd bij de implementatie van het nieuwe verbindende gemeenschappelijk normenkader, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De IBD richt zich hierbij op een breed spectrum aan verantwoordelijken binnen de gemeente. Ook adviseer de IBD gemeenten met behulp van kennisdeling en adviesproducten om op het vlak van gegevensbescherming te voldoen aan de privacywetgeving (AVG).
- Gemeenten worden gestimuleerd in goed opdrachtgeverschap aan commerciële leveranciers door middel van de gezamenlijk ontwikkelde standaard verwerkersovereenkomst, normen voor *Privacy by Design en* gerelateerde normen in de BIO. IBD vervult waar nodig een bemiddelende rol richting leveranciers op het gebied van AVG- en Informatiebeveiligingsnormen.
- Gemeentelijke software leveranciers hebben kennis van het normenkader (BIO) en conformeren zich eraan.
- Gemeentelijke veiligheidsmanagers en – functionarissen worden gefaciliteerd in uitvoering van hun rol (bijvoorbeeld rapportageformats) en versterking van hun positie (tips en trucs in de relatie met bestuurders).
- Centrale tooling voor het uitvoeren van privacy- en risico-analyse
- Een door bestuur vastgestelde cyberagenda waarin gemeenten gezamenlijk vastleggen wat hun standpunten en actieplan is om het vertrouwen van inwoners en ondernemers in hun digitale veiligheid te vergroten en vast te houden.
- Minimaal één regionaal georganiseerde door gemeenten georganiseerde cyberoefening of game.

Realisatie en beheer

Een logisch gevolg van succesvolle gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, is de vraag hoe je het beheer daarvan in de toekomst kunt organiseren. Op dit moment worden op verzoek van gemeenten verschillende voorzieningen gezamenlijk beheerd. Voorbeelden zijn het Ketenregiebureau Sociaal Domein, het 14+netnummer, de taxatiewijzer WOZ en het contractbeheer Jeugd en WMO. Hierdoor besparen gemeenten kosten van taken die voor hen allemaal hetzelfde zijn.

Stijging gezamenlijke voorzieningen

De komende jaren zal het aantal gezamenlijk te beheren voorzieningen naar verwachting toenemen. Als er nieuwe voorzieningen uit het Fonds GGU beheerd worden, heeft dat invloed op het beschikbare budget voor ontwikkeling van projecten en programma's. Daarom werken we aan een duurzaam financieringsarrangement, dat tot een evenwichtige verdeling van de beheerlasten leidt. Bijvoorbeeld vanuit het solidariteitsprincipe van de vereniging, of via betaling naar gebruik. Door gezamenlijke uitvoering wordt beheer zo georganiseerd dat het robuust genoeg is om grote uitvoeringsuitdagingen het hoofd te bieden, bijvoorbeeld waar het gaat om het groeiende aantal gezamenlijke contracten dat de VNG afsluit namens gemeenten. Het is ook de helpdesk die incidenten real-time in behandeling neemt, waardoor individuele gemeenten dit niet zelf hoeven te organiseren.

Gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers is sterk verweven met andere overheden en uitvoeringsorganisaties. Hiervoor maken gemeenten gebruik van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Door gezamenlijke uitvoering kunnen we ervoor zorgen dat dit stelsel zoveel mogelijk voldoet aan de behoeften van gemeenten, dat het zo eenvoudig mogelijk is om hier gebruik van te maken en dat de kosten eerlijk verdeeld worden.

Concrete resultaten in 2020

Beheer gezamenlijke uitvoering

Eind 2020 is het beheer van gezamenlijke voorzieningen professioneel georganiseerd. Over vorm, positionering ten opzichte van de vereniging en financiering wordt in 2019 besloten.

Het beheer op de volgende voorzieningen en contracten continueren; hierdoor kunnen alle gemeenten (blijvend) gebruik maken van de voorzieningen:

- 14+ Netnummer: het herkenbare landelijke netnummer voor telefonische bereikbaarheid van gemeenten.
- GT - Contract Beheer Organisatie: regie op de contracten voor gezamenlijke inkoop zoals mobiele telefonie en vaste telecommunicatie.
- GGI – Netwerk: regie op de contracten voor de gezamenlijke inkoop van het infrastructurele digitale netwerk.
- GGI - IPv6: toegankelijk houden van digitale gemeentelijke diensten in de technische transformatie van IPv4 naar IPv6 door uitgifte van digitale adres (IP adressen) en het aanbieden van handleidingen en expertise voor de overgang van IPv4 naar IPv6.

Het proces van in beheer nemen doorlopen voor de volgende voorzieningen en contracten. Dat wil zeggen dat, na positieve besluitvorming, de voorziening voor gebruikende gemeenten geborgd wordt en andere gemeenten er structureel gebruik van kunnen maken:

- Stembureau App; een applicatie ter ondersteuning van stembureaus in hun taken en verantwoordelijkheden en communicatie met het centrale stembureau.
- Common Ground – NLX; de digitale ruggengraat van de common ground waardoor gemeenten meer flexibel in kunnen spelen op veranderingen in de samenleving en kansen door nieuwe technologie kunnen benutten.
- GGI – GovRoam: gezamenlijk georganiseerd en veilig WiFi dat op elke aangesloten locatie door alle aangesloten gebruikers toegankelijk is.
- Ervaringswijzer Utrecht: een digitale 'enquete' oplossen voor het verzamelen en analyseren van klanttevredenheidsinformatie over gemeentelijke dienstverlening in het sociale domein
- GT – Connect; regie op de contracten gezamenlijk ingekochte multichannel telefonieoplossingen (o.a. telefoniecentrales).
- GGI – Veilig; actieve monitoring op de veiligheid van digitale netwerken van aangesloten gemeenten waardoor eerder gehandeld kan worden bij (potentiële) informatieveiligheidsincidenten.
- VIS – Veiligheidsinformatiesysteem: Een digitale oplossing voor het verzamelen en analyseren van veiligheidsinformatie die door de veiligheidsregio periodiek en standaard wordt aangeleverd aan gemeenten

Het beheer op de volgende voorzieningen en contracten starten, waardoor inzicht ontstaat in de beheertaken zo snel ontwikkeling afgerond is en de eerste gemeenten er gebruik van maken:

- GT-Standaard Software; regie op de contracten voor gezamenlijke inkoop van software pakketten zoals Adobe, Citrix of Office.
- GT-MFP: regie op de contracten voor gezamenlijke inkoop van multifunctionele printers.

Concrete resultaten in 2020

Generiek Digitale Infrastructuur

- Alle gemeenten hebben kennis van en zijn voorbereid op de implementatie van de nieuwe objectenregistratie, welke een doorontwikkeling van de wettelijk gereguleerde basisregistraties BAG, BGT en WOZ is. Hierop worden zij ondersteund met publicaties, handleidingen en informatiebijeenkomsten.
- Implementatieondersteuning voor alle gemeenten voor wetswijzigingen BRP, eerste fase van de Wet Basis Registratie Ondergrond en kwaliteit. Best practices met de toepassing van diverse GDI-bouwstenen door gemeenten worden actief voor andere gemeenten verzameld en ontsloten, zodat gemeenten niet onnodig het wiel hoeven uit te vinden.
- Afspraken maken over en voorbereidingen doen voor de ontwikkeling en implementatie basisregistratie Beeldmateriaal, waaronder het gezamenlijk aanbesteden van luchtfoto's. Ook gaan we kijken naar gezamenlijke mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering van gemeentelijke basisregistraties.
- Er is een "Matrix Profijt van de GDI" beschikbaar. Deze biedt inzicht van welke GDI-bouwstenen gemeenten kunnen profiteren in hun primaire processen. Daardoor is de informatie uit basisregistraties en functionaliteit van landelijke gebruiksvoorzieningen zoals DigID Berichtenbox beter bruikbaar voor gemeentelijke dienstverlening.
- Technische en logische verbindingen tussen de GDI en de gemeentelijk gezamenlijke informatievoorziening, waaronder Common Ground en GGI. Hierdoor ontstaat een stelsel van samenhangende voorzieningen voor gemeentelijke dienstverlening.

Beheer domeinen

- 355 gemeenten en ruim 2500 zorgaanbieders beperken samen vermijdbare administratieve lasten in het sociaal domein. Zij zetten daarvoor instrumenten in: de landelijke standaarden iWmo en iJw voor geautomatiseerde, digitale gegevensuitwisseling, met daarbij ondersteunende producten en voorzieningen. Voor de uitvoering van activiteiten is het Ketenbureau i-Sociaal Domein opgericht. Dit Ketenbureau voert de gezamenlijke ambities van de partijen uit. Het Ketenbureau werkt ook aan nieuwe processtandaarden, zoals de Standaard Administratie Protocollen, waardoor samenwerking makkelijker wordt.
- Het WOZ-datacenter (www.wozdatacenter.nl), een uitsluitend voor gemeenten toegankelijke portal waar gemeenten interactief taxatietechnische informatie kunnen uitwisselen.
- Beheer van en landelijk aanspreekpunt voor gemeenten voor de landelijk ingekochte Jeugdzorg en ondersteuning.

Gezamenlijke inkoop

Samen inkopen is slim, efficiënt en goedkoper. Met name bij producten of diensten die voor alle gemeenten in beginsel hetzelfde zijn (zoals telefonie, hardware, bepaalde software, basistoepassingen) is een grote winst te behalen. Hierdoor ontstaat ruimte bij gemeenten om zich te richten op zaken waar zij het verschil voor hun inwoners en ondernemers kunnen en willen maken.

Samen inkopen van niet-onderscheidende producten heeft de afgelopen jaren gemeenten veel geld en tijd bespaard. Zo hoeft dan bijvoorbeeld voor een product of dienst maar één keer te worden aanbesteed in plaats van 355 keer. Door gezamenlijke uitvoering worden ook grote delen van de gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsfunctie op elkaar afgestemd, zodat een herkenbare en betrouwbare werkwijze ontstaat. Dit levert voor gemeenten meer inkoopmacht op en voor leveranciers een meer betrouwbare en voorspelbare partner.

Gezamenlijk gemeentelijk uitvoeren op het gebied van inkoop wordt niet gefinancierd uit het Fonds GGU. Het kent een eigen financiering waarbij de VNG de kosten voorfinanciert, waarna de deelnemers de kosten van de aanbesteding en het contractbeheer terugbetalen. Hierdoor is iedere aanbesteding kostenneutraal.

Concrete resultaten in 2020
• Inkoop van niet onderscheidende producten en diensten (*commodities)* wordt uitgevoerd, zoals inkoop van Multifunctionele Printers en Software in 2019. Gezamenlijke inkoop van dit type producten en diensten heeft een besparingspotentieel van meer dan €100 miljoen over een periode van zes jaar, waarvan twee-derde tot 2024 wordt verwacht. • Inkoop van meer complexe ICT-producten. Ook hier ligt een aanzienlijk, nog niet te kwantificeren, besparingspotentieel.

C. Transformatie in domeinen

Fysiek domein

De nieuwe Omgevingswet zorgt voor een vereenvoudiging van het wettelijke kader. De bestuurlijke afwegingsruimte van gemeenten wordt hierdoor groter. Dit vraagt ook het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het juridische stelsel van de Omgevingswet wordt verbonden met het digitale stelsel dat beleidsontwikkeling en uitvoering ondersteunt. De nieuwe Omgevingswet stelt de informatiepositie van niet-overheden gelijk aan die van overheden. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden kunnen straks alle beschikbare informatie zelf eenvoudig online opvragen. Van vergunningsvereisten tot en met relevante informatie over de leefomgeving.
Om dit mogelijk te maken, wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Hieraan wordt vanuit gezamenlijke uitvoering een bijdrage geleverd. Dit omvat een digitaal loket, informatieregisters en de infrastructuur die nodig is om de informatie tussen het loket en de registers uit te wisselen. Door dit gezamenlijk uit te voeren, maken we invoering gemakkelijker en voorkomen we dat iedere gemeente zelf zijn eigen weg moet vinden in de complexe wereld van nieuwe wetgeving, cultuur- en organisatieverandering, andere ICT-infrastructuur en nieuwe processen.

Daarnaast zijn er andere ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving waar gezamenlijke gemeentelijke uitvoering van toegevoegde waarde kan zijn. Denk aan de woningbouwopgave, klimaatadaptatie, energietransitie en leefbaarheid. De aanname is dat hier door gezamenlijk uitvoeren diverse effecten zijn te realiseren. Hier wordt momenteel een verkenning naar uitgevoerd.

Concrete resultaten in 2020

Omgevingswet

- Een lijst met standaardbegrippen is vastgesteld door het College van Dienstverleningszaken en gepubliceerd in de Stelselcatalogus van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Gemeenten maken hier gebruik van in hun dienstverlening en in hun planprocessen.
- Er is een Bibliotheek beschikbaar met Standaard Vragenbomen voor de top tien meest voorkomende standaard dienstverleningsproducten (gerelateerd aan juridische regels). Gemeenten kunnen hier gebruik van maken voor hun digitale dienstverlening.
- Er is een Bibliotheek met Staalkaarten. Staalkaarten zijn voorbeelden van onderdelen van Omgevingsplannen (soort modelverordeningen) om de gemeentelijke regelgeving aan te passen en aan te bieden via het DSO. Gemeenten gebruiken die om hun Omgevingsplannen te maken. De Staalkaarten verwijzen naar de vragenbomen.
- De roadmap m.b.t. software voor het maken van Omgevingsplannen en het publiceren hiervan in de Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening DSO-LV is beschikbaar bij de belangrijkste leveranciers. Voor het aanschaffen hiervan zijn voor gemeenten specificaties beschikbaar en standaard aanbestedingsdocumenten.
- De roadmap m.b.t. software voor de vergunningprocessen, toezicht en handhaving (VTH) is beschikbaar. Gemeenten kunnen aangepaste software aanschaffen op basis van de door ons beschikbaar gestelde specificaties. Waar mogelijk zijn componenten gezamenlijk ontwikkeld binnen de Common Ground community.
- Standaard voor transitie- en implementatieplan is beschikbaar. Gemeenten kunnen op basis hiervan aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er is een roadmap beschikbaar voor gemeenten om een planning te maken. In alle gemeenten zijn er professionals die werken met het aanbod van VNG en Aan de Slag met de Omgevingswet.
- Een eerste voorziening voor een collectief gemeentelijk informatieproduct is opgeleverd en ontsloten via het DSO-LV (bijv. Bomenregister), gezamenlijk ontwikkeld op Common Ground principes met en door de Common Ground community.
- Standaardhulpmiddelen voor het aanpassen van processen en het inschatten van de impact van de Omgevingswet zijn beschikbaar. Gemeenten kunnen zich hiermee voorbereiden op het werken onder het nieuwe regime van de Omgevingswet.
- Leveranciers van gemeentelijke software gebruiken de standaarden die in het kader van het DSO zijn afgesproken. Daarover zijn afspraken met zowel bestaande als nieuwe aanbieders.
- Er is standaard samenwerkingsfunctionaliteit beschikbaar voor het ondersteunen van de interbestuurlijke, organisatie-overstijgende VTH-processen. Ook deze is gebaseerd op de interbestuurlijke standaarden en Common Ground principes. Voor gemeenten zijn de benodigde API's beschikbaar gesteld om aan te sluiten.
- Er is een helpdesk (samen met de beheerorganisatie DSO) om gemeenten te ondersteunen bij aansluiten op het DSO-LV.
- Er is een gemeentelijke vraagorganisatie voor de beheer en uitbouw van het Digitaal Stelsel Omgevingswet die verantwoordelijk is voor de gemeentelijke inbreng. Die wordt gevoed door gemeenten vanuit het principe van Samen Organiseren.

Leefomgeving

In 2020 zullen de mogelijkheden van gezamenlijke gemeentelijke uitvoeringen op het fysieke domein verder verkend worden.

- Bevorderen van datagedreven werken voor de transities in de gebouwde omgeving zoals klimaatadaptatie en energietransitie. Hiervoor wordt de gezamenlijke informatiebehoefte in kaart gebracht waardoor in 2020 tevens de eerste vijf tot tien datasets ontsloten kunnen worden.
- Bijdrage platform veehouderij en gezondheid.
- Voortzetten lokale woonmonitor.
- Voortzetten benchmark gemeentelijke watertaken en klimaatadaptatie nieuwe stijl.

Sociaal domein

Het sociaal domein verandert continu. Bijvoorbeeld door decentralisaties, gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van WMO en Jeugd en het herschikken van verantwoordelijkheden binnen bijvoorbeeld de keten van Werk en inkomen. Gemeenten werken aan een aanpak waarbij inwoners en

ondernemers in hun eigen leefomgeving passende ondersteuning krijgen. Ze zijn volop aan het transformeren. Tegelijkertijd worden ze geconfronteerd met volumegroei, oplopende kosten en een inperking van de mogelijkheden om te sturen. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren zo zal blijven.

Dit vraagt om beheer in de huidige ketens, vernieuwing van de toekomstige gegevensuitwisseling, het analyseren van de gevolgen van wet- en regelgeving en hulp bij implementatie. De gezamenlijke uitvoering hiervan kan op een aantal thema's in het sociaal domein zorgen voor efficiëntere en effectievere dienstverlening. Bijvoorbeeld door makkelijker integraal en in ketens met landelijke en bovenregionale partners te werken, waardoor inwoners profiteren van dienstverlening binnen de overheid die op elkaar aansluit. Inzet daarbij is het goed gebruiken van het informatievoorzieningenstelsel en het slimmer uitvoeren van de uitvoeringstaken. Ook krijgen gemeenten door gezamenlijke uitvoering meer invloed op de toekenning van voldoende rijksmiddelen.

Concrete resultaten in 2020

- Actualisering van de bestaande SUWIketen, zodat deze kan doorgroeien naar de nieuwe technologie, meer domeinen en meer intensieve samenwerkingsvormen.
- Bijstelling van de ketenarchitectuur, afsprakenstelsel, wet- en regelgeving, ontwerpkeuzes en ICT-voorzieningen voor gegevensuitwisseling in sociaal domein.
- Een aantal pilots waarin inzage, inzicht en hergebruik van gegevens door inwoners wordt beproefd, met ICT-voorzieningen, business rules, functionaliteiten en aangepaste gemeentelijke dienstverlening.
- Verkenning, en op basis daarvan mogelijk kennisdeling over en beproeving van (gezamenlijke) ICT-voorzieningen voor een efficiënte en effectieve omgang met de lokale schuldenproblematiek.
- Realisatie van WERK-landschap en WERK-etalage ter inventarisatie en inspiratie van beschikbare middelen en aanpakken bij andere gemeenten.
- Verkenning en op basis daarvan standaardisatie van gegevenssets in het WERK-domein tussen gemeenten en UWV, tussen gemeenten onderling en met de SW-bedrijven en de private markt.
- Verkenning en op basis daarvan mogelijk vernieuwing architectuur ten aanzien van databronnen, koppelvlakken en informatiediensten.
- Vervolg op visitatiecommissie Grip op Financiën voor de zorg, vorm nader te bepalen.
- Verbeterde dataontsluiting Sociaal domein voor gemeenten om zo financieel inzicht in de zorg te versterken.
- Vernieuwing bedrijfsmodellen inkoop zorg in gezamenlijkheid met zorgverzekeraars.
- Ondersteuning gemeenten bij invoering PGB 2.0

Lokaal bestuur, Lokale democratie, Veiligheid en Asiel

Hoogwaardige en complexe technologie is steeds makkelijker bereikbaar en bedienbaar door andere partijen dan alleen de overheid. Met alle mooie mogelijkheden die dit brengt, komen innovaties die verstorend werken op de geldende maatschappelijke context ook meer voor. En zijn door technologische ontwikkelingen door een meer beperkt aantal mensen sneller neer te zetten (denk bijvoorbeeld aan Uber, Airbnb en Project X). Gemeenten willen weten hoe zij gelijk op kunnen gaan met deze ontwikkelingen. Dit vraagt om innovatie. Door hier samen in op te trekken, kunnen gemeenten deze disruptieve ontwikkelingen beter opvangen. Daarom wordt geanalyseerd welke onderwerpen op dit gebied gezamenlijk uitgevoerd kunnen worden.

Concrete resultaten in 2020

- Gemeenten beschikken over een praktisch instrumentarium om ondermijning tegen te gaan en/of weerbaar bestuur te ondersteunen/bestuur weerbaarder te maken. Dit hoeven zij niet ieder voor zich te ontwikkelen en te onderhouden.
- Plan van aanpak voor 2021 en verder om gemeenten te ondersteunen in elektronisch handhaven in de breedste zin van het woord. Hiervoor wordt in 2020 onderzoek gedaan naar mogelijk en gewenst ondersteuningsaanbod.
- Gezamenlijk ontwikkeld, beproefde en voor alle gemeenten beschikbare methoden en instrumenten om participatieve-deliberatieve democratie toe te passen in de besluitvorming.
- Inventarisatie en onderzoek naar ondersteuningsbehoefte behoud en ontwikkeling democratische instituties via de politieke ambtsdragers.
- Vertegenwoordiging van gemeenten in het overheidsbrede onderzoek naar invoering van elektronisch stemmen zodat stemproces meer efficiënt en meer betrouwbaard wordt. Hieruit volgt de voorbereiding op gezamenlijk inkoop van de technische vereisten en een implementatieplan voor 2021 en verder.
- Formuleren van beleidsuitgangspunten voor inhoudelijke besluitvorming op basis van algoritmes, op basis van deze uitgangspunten kan deze trend nader beproefd en bij meer gemeenten in gebruik genomen worden.
- Plan van aanpak voor vernieuwing van collegiale toetsing en verslaglegging.
- Plan van aanpak voor de ontwikkeling van een ondersteuningsaanbod voor het opvangen van disruptieve ontwikkelingen in de (lokale) samenleving.
- Vertegenwoordigen van gemeenten in landelijke gremia en onderzoek doen onder gemeenten om steeds vroeger zicht te krijgen op fluctuaties in de asielzoekersstroom. Daarnaast wordt een plan van aanpak opgesteld om voor gemeenten een generieke werkwijze met ondersteuningsaanbod vanuit de VNG op te stellen.

D. Generieke diensten ten behoeve van alle prioriteiten

Uitvoeringstoetsen, innovatie en implementatie-ondersteuning

Uitvoeringstoetsen en impactanalyses

Een goed idee dat door een aantal gemeenten is uitgewerkt, nieuwe wet- of regelgeving, de opkomst van nieuwe technologieën als blockchain of artificial intelligence… wat zijn de mogelijke effecten hiervan op de (gezamenlijke én individuele) uitvoering door gemeenten? Als enige jaren worden door de VNG uitvoeringstoetsen en impactanalyses gedaan, samen met gemeenten en ketenpartners, om deze effecten volgens een herkenbare en geaccepteerde methode in beeld te krijgen. Op deze manier staan we als gemeenten samen sterk in het gesprek met Rijk, ketenpartners en markt, en krijgen we input om ons eigen werk effectiever te organiseren.

Innovatie

Door de Taskforce Samen Organiseren is een innovatiestrategie opgesteld. Hierin wordt beschreven hoe innovaties en innovatiekracht kunnen worden gestimuleerd, opgespoord en verder geholpen. Altijd met het doel om kennis en ideeën te verspreiden, om te leren van “briljante mislukkingen” en soms met het doel te komen tot landelijke opschaling. Vanuit de GGU onderhouden we een netwerk en instrumenten om deze strategie te ondersteunen.

Implementatie-ondersteuning

Er komt veel op gemeenten af; de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering is bedoeld om als collectief efficiënter en effectiever te worden. Er is echter ook sprake van een veranderagenda, en dat vraagt de nodige inspanningen van alle betrokkenen. Door implementatie-ondersteuning worden via een gezamenlijke “roadmap” inzichtelijk gemaakt welke ontwikkelingen er spelen en hoe gemeenten samen met ketenpartners daar mee om kunnen gaan. De ondersteuning kent veel verschijningsvormen: van kennisdeling met en tussen alle betrokken partijen, tot handreikingen en checklists, tot leeromgevingen, games en standaardcontracten. Offline en online communities voor verschillende doelgroepen, inclusief

marktpartijen zijn opgezet. Steeds meer wordt in netwerken van gemeenten gewerkt, waardoor schaarse kennis tussen gemeenten wordt uitgewisseld en hergebruikt.

Organisatie

Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering is niet vrijblijvend. Echt gezamenlijk gemeentelijk uitvoeren betekent dat dit in alle gemeentelijke organisaties zoveel mogelijk het leidende principe wordt. Dit vraagt om bestuurlijke en ambtelijke inzet in gemeenten en binnen de vereniging. Vindbaarheid en herkenbaarheid van gemeenten en de bereidheid om elkaar te willen leren kennen en op te zoeken, zijn hiervoor noodzakelijk. Gemeenten helpen elkaar bij gezamenlijke uitvoering en krijgen hierbij ondersteuning van de VNG.

Concrete resultaten in 2020
• Impactanalyses en uitvoeringstoetsen op nieuwe wet- en regelgeving met financiering vanuit het Rijk en vanuit het GGU gefinancierde analyses en toetsen op grote programma's die impact hebben op de gemeentelijke uitvoering en informatievoorziening. • Herkenbare, praktische en adequate ondersteuning van gemeenten bij innovatie, transformatie, en implementatie. Hiermee wordt het absorptievermogen van gemeenten vergroot. • Gemeenten realiseren samen een gemeenschappelijke uitvoering, met een doeltreffende governance en veel aandacht voor kennisdeling en een gezamenlijke aanpak. • Samenhangende roadmap van landelijke ontwikkelingen en beschikbare resultaten van gezamenlijke uitvoering voor verschillende doelgroepen binnen gemeenten.

4. Financiën

Financiële basis: een stabiel Fonds GGU

Reikwijdte en hoogte Fonds GGU

De activiteiten in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) worden in hoofdzaak gefinancierd vanuit het Fonds GGU. Aanvullend daarop zijn er “derde geldstromen” mogelijk, zoals bijdragen vanuit het Rijk en reserveringen vanuit eerdere jaren. De gezamenlijke inkoopactiviteiten worden niet vanuit het Fonds GGU gefinancierd.

De omvang van het Fonds GGU bedraagt in 2018 en 2019 52,3 mln. euro incl. BTW. Deze omvang blijft ongewijzigd in 2020; daarmee blijft ook de bijdrage die individuele gemeenten naar rato van inwoneraantal betalen hetzelfde in 2020 (3 euro per inwoner).
Tot nog toe was er sprake van een deel voor meerjarige verplichtingen van 28,7 miljoen euro incl. BTW (circa 55% van het Fonds). Voor de komende jaren (2020-2024) wordt voorgesteld dit meerjarig deel op te hogen naar de omvang van de meerjarige programmatische ambities zodat investeringen mogelijk worden. Die investeringen betreffen bijvoorbeeld voorzieningen, infrastructuur, langjarige contracten en meer vaste medewerkers. Hiermee stijgt het aandeel meerjarige verplichtingen naar 47,6 miljoen euro (91% van het Fonds). Eventuele andere toevoegingen die op verzoek van gemeenten vanaf 2021 zouden kunnen plaatsvinden, zullen uiteraard een separaat besluit van de ALV vragen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de in de ALV van 2018 al aangekondigde noodzakelijke ophoging ten behoeve van toenemende beheerlasten en een eventuele verbreding op basis van de in 2020 uit te voeren verkenningen.

Historie

Het Fonds GGU is op 1 januari 2018 in werking getreden. Tot dat moment werden de gezamenlijke activiteiten van gemeenten voornamelijk gefinancierd vanuit het Gemeentefonds, steeds na jaarlijkse goedkeuring door de ALV van de VNG. Diezelfde ALV heeft er voor gekozen om de hoogte van het Fonds GGU bij de start in 2018 even hoog te laten zijn als de gezamenlijke uitgaven vanuit het Gemeentefonds in 2017, een zogenaamde “technische omzetting”.

Sturing op het Fonds

Het College van Dienstverleningszaken is binnen de vereniging het bestuurlijk orgaan dat het Bestuur adviseert over het portfolio van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en daarmee over de omvang en inzet van het Fonds GGU. Het College wordt hierover geadviseerd door alle bestuurlijke commissies, in het bijzonder de Commissie Informatiesamenleving. Het Bestuur legt vervolgens plannen jaarlijks voor aan de ALV en verantwoordt zich bestuurlijk over resultaten en bestedingen. De directie van de VNG treedt op als gedelegeerd fondsbeheerder en geeft operationeel sturing op de resultaten, voortgang en bestedingen.

Verdeling begroting 2020 over prioriteiten en thema’s

Voor de programmering gebruiken we sinds 2019 een indeling in prioriteiten, die we met het ook op continuïteit en herkenbaarheid ook in 2020 hanteren. Deze prioriteiten zijn als volgt:

A. Gemeenschappelijke basis voor de toekomst

A1. Gemeenschappelijke basis informatievoorziening en dienstverlening (basisprocessen, dienstverlening, digitale identiteit, transformatie informatievoorziening Common Ground, gemeenschappelijke infrastructuur)

A2. Datagedreven samenleving en sturingsinformatie

B. Continuïteit en beheer

B1. Informatieveiligheid en gegevensbescherming

B2. Realisatie en beheer

B3. Gezamenlijke inkoop

C. Transformatie in domeinen

C1. Fysiek domein (Omgevingswet, energie en Klimaat, woningmarkt, etc.)

C2. Sociaal domein (Werk & inkomen, jeugd, zorg en veiligheid, etc.)

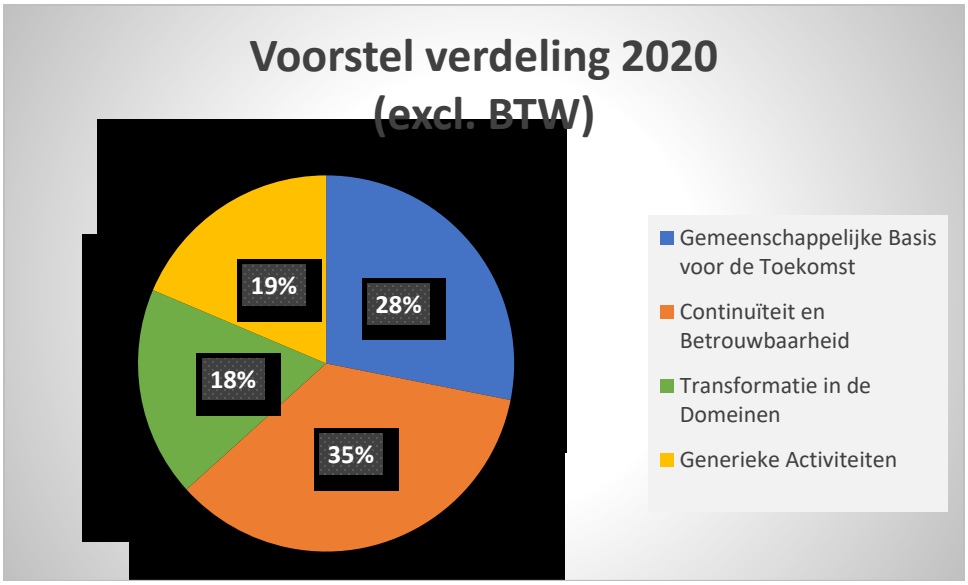
C3. Democratie en Veiligheid (Verkiezingen, burgerparticipatie, ondermijning, etc.)

D. Generieke activiteiten t.b.v. alle prioriteiten

D1. Uitvoeringstoetsen, innovatie, implementatie-ondersteuning

D2. Organisatiekosten

Percentueel ziet de verdeling er over de hoofdrubrieken er als volgt uit:

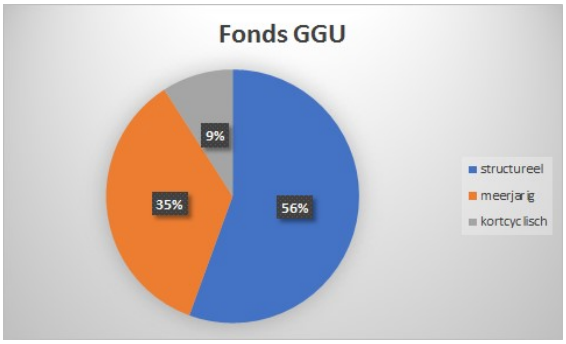

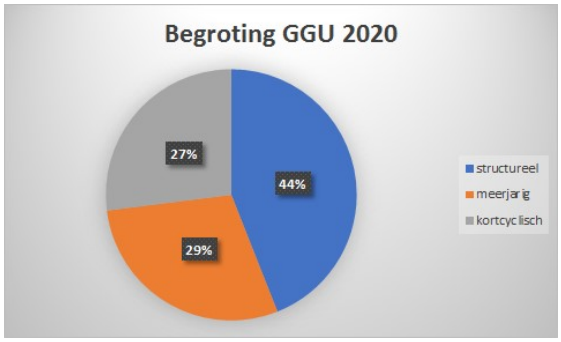
N.B. in nagenoeg alle prioriteiten zitten inhoudelijke (domeingerelateerde) activiteiten. Zo is het Gemeentelijke Gegevensknooppunt Sociaal Domein onderdeel van subprioriteit B2 (realisatie en beheer), en maakt het knooppunt voor veiligheidsinformatie (VIK) onderdeel uit van subprioriteit A2 (datagedreven samenleving).

Structurele, meerjarige en kortcyclische budgetten

Daarnaast kent de begroting drie soorten budget (zie voor toelichting hoofdstuk 2). De verschillende soorten budget verschillen primair in de duur van de periode waarvoor ze vastliggen. Dat vraagt dan ook steeds een andere vorm van sturing:

- Budget gekoppeld aan structurele activiteiten. Dit zijn projecten, programma's en activiteiten die een geaccepteerde meerwaarde hebben en die meermaals bekrachtigd zijn in de ALV. Doelstelling is om deze activiteiten zo efficiënt en effectief mogelijk te laten plaatsvinden, waarbij werk voor gemeenten structureel uit handen genomen wordt. Dit budget ligt meerjarig vast in langlopende contracten t.b.v. voorzieningen en mensen. Voorbeelden hiervan het gemeentelijk gegevensknooppunt sociaal domein (GGK), Waarstaatjegemeente.nl en de CERT-functie van de IBD. Hiermee is in de begroting voor 2020 €28,7 mln incl. BTW gemoeid, circa 56% van het Fonds GGU en circa 44% van de begroting 2020.
- Budget gekoppeld aan meerjarige ambities. Dit budget is bestemd voor strategische, meerjarige verandertrajecten zoals bijvoorbeeld Common Ground of de invoering Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit deel van het budget bedraagt in 2020 circa €18,9 mln incl. BTW, circa 35% van het Fonds GGU en circa 29% van de begroting 2020.
- Budget gekoppeld aan kortcyclische activiteiten. Deze projecten zijn soms een op zichzelf staand onderdeel van meerjarige of structurele programma's, soms een beproeving voordat projecten of activiteiten een meer structurele aard krijgen, soms een kortlopend project. Doel van deze activiteiten is zo snel mogelijk resultaat creëren. Dit onderdeel van het budget betreft in de begroting 2020 ruim €17,4 mln. excl. BTW, circa 9% van het Fonds GGU en 27% van de begroting 2020.

Prioriteit	Belangrijkste structurele activiteiten	Belangrijkste programmatische meerjarige activiteiten	Belangrijkste kortcyclische activiteiten
Gezamenlijke basis voor de toekomst	• Ontwikkeling en beheer van informatie-standaarden • Ontwikkeling en beheer van stuurinformatie en monitoren	• Programma Common Ground	• Digitale identiteit (lab en verkenning) • Projecten op gebied van dienstverlening en processen • Smart Society • Ontwikkeling Gezamenlijke Generiek Infrastructuur • Ondersteuning Wet Open Overheid • Open data-projecten

Prioriteit	Belangrijkste structurele activiteiten	Belangrijkste programmatische meerjarige activiteiten	Belangrijkste kortcyclische activiteiten
Continuïteit en betrouwbaarheid	• Informatiebeveiligingsdienst • Beheer Ensia • WOZ-datacenter • Gegevensknooppunt Sociaal Domein • Beheer contracten gezamenlijke inkoop • Beheer 14+-netnummer • Beheer en belangenbehartiging Sociaal Domein (W&I, Zorg, raamcontracten)	• Ondersteuning en advies gegevensbescherming • Beheer Gemeenschappelijke Digitale Infrastructuur (GDI) • Ketenbureau sociaal Domein	• Cyberagenda • Vernieuwingsprojecten ketenbureau Sociaal Domein • Vernieuwingsprojecten GDI
Transformatie in domeinen	• Nvt (beheer gegevensknooppunt Sociaal Domein en raamcontracten Sociaal Domein bij vorige prioriteit)	• Invoering omgevingswet • Vernieuwingsprogramma Sociaal Domein: Vernieuwing Suwi-keten, Werk & inkomen, Zorg en Veiligheid, Jeugd, Schuldhulpverlening, Zorglandschap	• Projecten in kader invoering omgevingswet • Ontwikkelagenda fysiek domein • Ontwikkelagenda democratie, veiligheid, asiel • Projecten in kader vernieuwingsprogramma Sociaal Domein
Generieke activiteiten t.b.v. alle prioriteiten	• Organisatiekosten • Communicatie	• Uitvoeringstoetsen • Relatiemanagement • Ondersteuning Samen Organiseren	• Kennisdeling • Innovatiestrategie

Ambities in relatie tot omvang Fonds

Alle gemeenten dragen naar rato van het aantal inwoners bij aan het Fonds, circa 3 euro per inwoner. De basisfinanciering ten behoeve van gezamenlijke gemeentelijke activiteiten is de laatste drie jaar (2017 t/m 2019) steeds €52,3 mln. incl. BTW geweest, waarbij in 2017 nog sprake was van Gemeentefonds-middelen ter hoogte van dat bedrag[4].

Feitelijk zien we in 2018 een hogere begroting van bijna €65 mln. Dit is mogelijk omdat vanuit voorgaande jaren via reserveringen middelen aan de begroting voor GGU waren toegevoegd, in lijn met besluitvorming via ALV en bestuur van de VNG. Datzelfde geldt voor 2019, waar ook sprake is van een hogere begroting (zoals gepresenteerd in de ALV van 2018) en naar verwachting ook realisatie. Ook in 2020 tellen de ambities zoals opgenomen in het Jaarprogramma op tot een bedrag dat de omvang van het Fonds overstijgt. Dit leidt tot een begroting die in aanvulling op het Fonds GGU wordt bekostigd via Rijksbijdragen en reserveringen vanuit 2019, van waaruit extra of eenmalige activiteiten worden bekostigd. De uitgewerkte begroting 2020 is in het jaarprogramma 2020 opgenomen, dat bij dit meerjarenprogramma is gevoegd.

Er is dus sprake van een opwaartse druk in de uitgaven ten behoeve van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, die tot en met 2020 volledig wordt opgevangen met derde geldstromen. Deze druk wordt met name veroorzaakt door:

[4] In 2017 werden, naast een aparte uitname t.b.v. decentralisaties Sociaal Domein, voor totaal circa 43,2 mln. euro excl. BTW uit het Gemeentefonds een aantal trajecten gefinancierd t.b.v. gezamenlijke uitvoering, waaronder de Digitale Agenda, de Informatiebeveiligingsdienst en de vaste activiteiten van VNG Realisatie (toen nog KING) op het terrein van o.a. informatievoorziening, stuurinformatie en dienstverlening.

- Gemeenten zien meer en meer mogelijkheden voor gezamenlijke uitvoering. Dit is mede gevolg van nieuwe verantwoordelijkheden voor gemeenten en noodzakelijke samenwerking in complexe ketens;
- Hogere beheerlasten (samen ontwikkelen leidt ook tot samen beheren);
- Complexiteit van noodzakelijke vernieuwing van informatievoorziening landschap vraagt om zorgvuldige transitie en risicobeheersing, en daarmee gepaard gaande kosten;
- Stijgende kosten als gevolg van inflatie en BTW-verhoging leidt tot netto minder besteedbare middelen omdat er geen prijscompensatie-mechanisme voor het Fonds GGU is.

Beheerlasten

Met betrekking tot het punt van de stijgende beheerlasten wordt op verzoek van het College van Dienstverleningszaken door gemeentelijke experts en de VNG een verkenning gedaan over hoe hier mee om te gaan. Dit was aanvankelijk gepland voor de BALV 2018, maar is, in verband met minder snelle stijging beheerlasten dan verwacht, opgeschoven. De resultaten van de verkenning zullen in de BALV 2019 worden ingebracht.

Verbreding activiteiten GGU

De extra ambities en daarmee gepaard gaande kosten van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering kunnen in de toekomst alleen gerealiseerd en gedragen worden als het budget meegroeit. Gemeenten zien mogelijkheden voor een gezamenlijke aanpak op terrein van de energietransitie, woningmarkt en handhaving. In de loop van 2019 worden deze mogelijkheden verder verkend. Ook hiervoor zal, na positieve besluitvorming op de verenigingsvisie tijdens deze ALV, in de BALV 2019 het resultaat van de verkenningen worden gepresenteerd. Dat leidt eventueel tot een voorstel in de ALV van 2020.

Jaarlijkse indexatie

Omdat kosten van mensen en middelen stijgen, daalt beperkt maar gestaag de beschikbare ruimte binnen het Fonds. In het kader van de geplande meerjarige activiteiten onderzoeken we of het wenselijk is om het Fonds vanaf 2021 te laten stijgen met dezelfde index (excl. 1% groei) zoals die afgesproken is voor de nieuwe contributiesystematiek ten aanzien van de loon- en prijsontwikkeling, met een gewogen gemiddelde van a) de consumentenprijsindex (CPI) zoals vastgesteld door het CBS, en b) de loonvoet sector overheid. Hiermee zouden dan inflatie, belastingwijzigingen en stijgingen van cao-lonen kunnen worden opgevangen. Ook het resultaat van deze verkenning komt in de BALV 2019 terug, als onderdeel van de verkenning die in het verlengde van de meerjarenvisie wordt gedaan naar de verbreding van de GGU.

Hoofdlijnenbegroting 2020

Onderstaande tabel is de kaderbegroting voor het jaarprogramma 2020 (bedragen x€1.000), binnen de meerjarige financiële kaders zoals hierboven geschetst.

Omdat op dit moment nog niet volledig duidelijk is voor welke onderdelen derde geldstromen beschikbaar komen, is het mogelijk dat er in beperkte mate verschuivingen optreden tussen de prioriteiten. Het bestuur van de VNG stelt op advies van het College van Dienstverleningszaken eind 2019 het definitieve jaarplan 2020 vast binnen de kaders die de ALV op basis van dit meerjarenprogramma bepaalt. Dit definitieve jaarplan wordt tijdens de BALV aan de leden aangeboden.

Prio	Onderwerp (bedragen x €1.000 excl. BTW)	TOTAAL	Waarvan structureel	Waarvan meerjarig	Waarvan kortcyclisch
	A. Gemeenschappelijke basis voor de toekomst				
A1	Gemeenschappelijke basis informatievoorziening en dienstverlening	10.680	2.000	4.700	3.980
A2	Datagedreven samenleving en sturingsinformatie	4.350	2.000	500	1.850
	subtotaal	*15.030*	*4.000*	*5.200*	*5.830*
	B. Continuïteit en betrouwbaarheid				
B1	Informatieveiligheid en gegevensbescherming	3.592	2.700	642	250
B2	Realisatie en beheer	15.367	11.329	2.583	1.455
B3	Gezamenlijke inkoop	0	0	0	0
	subtotaal	*18.959*	*14.029*	*3.225*	*1.705*
	C. Transformatie in domeinen				
C1	Fysiek Domein	5.737	0	2.250	3.487
C2	Sociaal Domein	3.561	0	2.250	1.250
C3	Lokaal Bestuur, Democratie, Veiligheid en Asiel	500	0	250	250
	subtotaal	*9.798*	*0*	*4.750*	*4.987*
	D. Generieke activiteiten				
D1	Uitvoeringstoetsen, innovatie en implementatie-ondersteuning	3.694	0	1.724	1.971
D2	Organisatiekosten	6.268	5.668	600	0
	subtotaal	*9.962*	*5.668*	*2.324*	*1.971*
	TOTAAL EXCL. BTW	**53.749**	**23.697**	**15.560**	**14.492**
	BTW	11.287			
	TOTAAL INCL. BTW	**65.037**			

Bijlage: Bronnen en afstemming

Het meerjaren- en jaarprogramma is opgesteld op basis van structurele afstemming met gemeenten. Voor alle prioriteiten, domeinen en onderwerpen geldt dat regelmatig gesproken wordt over de voortgang, maar juist ook over de bredere planning voor de komende jaren. Dit betekent dat het voorliggende ALV voorstel een verzameling en ordening is op basis van die reeds afgestemde lijnen.

Het daadwerkelijke integrale voorstel is tussen februari en april 2019 in oplopende stappen van concretisering afgestemd met het College van Dienstverleningszaken, de Commissie Informatiesamenleving, de Taskforce Samen Organiseren, de G4 CIO's, het CIO beraad G40 en de koepelverenigingen IMG100.000+ en VIAG.

Daarnaast zijn verschillende inhoudelijke onderdelen besproken in betrokken bestuurlijke commissies.

Hieronder is per prioriteit aangegeven met welke gemeenten structureel gesproken wordt.

Gemeenschappelijke basis voor de toekomst (algemeen)

Gremia	Deelnemende en betrokken gemeenten
GGI Stuurgroep en adviesraad GGI	• GGI Stuurgroep en adviesraad: Dimpact, Equalit, Amsterdam, Apeldoorn, Boekel, Enschede, Gorinchem, Haarlem, Krimpenerwaard, Leiden, Nieuwegein, Noordenveld, Rotterdam, Uithoorn (DUO Plus), Utrecht, Vught, Waddinxveen, Zwolle, ICT Rijk van Nijmegen, ICT-NML, ICTWBW, OWO-Gemeenten, Servicepunt 71, Werkorganisatie De BUCH
Basisprocessen	• Gemeenten Leiden, Utrecht, Amsterdam Rotterdam, vertegenwoordiger VDP, Amsterdam, • De 14 GBI-gemeenten
Digitale identiteit	• Gemeenten Utrecht en Nijmegen
Generieke dienstverlening	• Gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Westland, Duivenvoorde, Haarlemmermeer en Leiden. • Vertegenwoordigers van de VDP, NVVB, Taskforce Samen Organiseren, Ombudsman Amsterdam, Manifestgroep, het overheidsbrede programma Mens Centraal en de Haagse Hogeschool, Kloosterhoeve beraad
Common Ground	• Adviesraad CommonGround: Eindhoven, Enschede, Arnhem, Maastricht, Amersfoort, Sittard-Geleen, 's-Hertogenbosch, Nijmegen; Servicepunt71, Drechtsteden, Utrecht, Leeuwaredn, • CIO's Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Alkmaar, Emmen, Lelystad, Almelo, Enschede, Maastricht, Almere, Gouda, Nijmegen, Amersfoort, Groningen, Oss, Alphen aan den Rijn, Haarlem, Roosendaal, Apeldoorn, Haarlemmermeer, Sittard-Geleen, Arnhem, Heerlen, Schiedam, Assen, Helmond, Tilburg, Breda, Hengelo, Venlo, Delft, 's-Hertogenbosch, Zaanstad, Deventer, Hilversum, Zoetermeer, Dordrecht, Hoorn, Zwolle, Ede, Leeuwarden, Eindhoven, Leiden. • Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Rotterdam, Delft. • VIAG bestuur en leden: Doetinchem, Eindhoven, Gouda, Groningen, Zeist en leden Cuijk, Deventer, Doesburg, Doetinchem, Eindhoven, Enschede, Gouda, Grave, Groningen, Haarlemmermeer, Heerlen, Helmond, Hilversum, Langedijk, Leiden, Nijmegen, Oss, Schouwen-Duiveland, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Utrecht, Westland, Westland, Wijk bij Duurstede, Zoetermeer, Zwolle

Gremia	Deelnemende en betrokken gemeenten
Architectuur en standaarden	• CIO's van de G5 (gemeente Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Rotterdam, Eindhoven) • CIO's in wisselende samenstelling van de G32 • Vakgroep architectuur van IMG/VIAG https://img.pleio.nl/groups/info/52574812 • Gemeenten Barneveld, Delft, Kerkrade, Nijmegen, Berkelland, Zoetermeer, Langedijk, Apeldoorn, BAR-organisatie, Apeldoorn, Den Haag, Ede, Assen, Westland, Oegstgeest ;Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant. • Werkgroep 'grip op ICT' : s-Hertogenbosch; De Ronde Venen; Delft; Groningen; Hilversum (ook VIAG-regio); Hoorn; SudwestFryslan; Waddinxveen; Woerden; Uitvoeringsorganisatie DUO+ (Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel)

Datagedreven samenleving en sturing

Gremium	Deelnemende gemeenten
WSJG: fysiek domein	Lansingerland, Zoetermeer, Loon op Zand, Omgevingsdienst Midden-Holland, Alphen aan den Rijn, BAR-gemeenten
WSJG: Sociaal domein	Amersfoort, Utrecht, Tilburg, Etten-Leur, Houten, Assen, Ede, Alphen aan de Rijn, Almere, Harderwijk, Zeewolde en Ermelo
Werkgroep Stuurinformatie Dienstverlening en Digitalisering	Alkmaar, Almere, Alphen aan den Rijn, Bergeijk, Bergen (NH), Bodegraven-Reeuwijk, Borne, DDFK gemeenten, De Fryske Marren, Delft, Den Helder, Deventer, Ede, Enschede, Ermelo, Geertruidenberg, Gooise Meren, Haarlemmermeer, Harderwijk, Maastricht, Montferland, Nieuwegein, Nijmegen, Roermond, Soest, Veere, Vught, Waddinxveen, Wageningen, Westerveld, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeewolde
Werkgroep stuurinformatie openbare orde en veiligheid	Amstelveen, Ede, Nissewaard, Tilburg, Utrecht, Velsen, Almere, Nijmegen, Enschede, Emmen, Schouwen-Duiveland

Continuïteit en betrouwbaarheid

Informatieveiligheid en gegevensbescherming

Gremium	Deelnemende gemeenten
Info Adviesraad IBD	• Almere, Utrecht, Heiloo, Goirle, Nieuwegein, NCSC, ministerie van BZK,
	• Zaanstad Berkelland, Purmerend, Enschede, Drechtsteden, Hardenberg, Helmond, Katwijk, Rijswijk, Haarlem, Zoetermeer, Kempengemeenten,Servicepunt71, Epe, Wijdemeren, Utrecht, en gemeentelijke samenwerkingsverbanden Bergen Uitgeest Castricum, Heiloo (BUCH), Oostzaan en Wormerveer (OVER)

Realisatie en beheer

Gremium	Deelnemende gemeenten
Denktank Beheer	• Breda, Ede, Emmen, Eindhoven, Haarlem, Rotterdam, Veenendaal en Westland
DigiD Machtigen	• Drechtsteden, Enschede, Rotterdam, Oldenzaal, Informatiearchitect Den Haag, Rhenen, Breda, Tilburg, Westland, Capelle ad ijssel, Dimpact
eID	• Rotterdam, Den Haag, Montferland, KCC Tilburg, NVVB, Westland, Drechtsteden
Gebruik GDI	• Tilburg, Den Bosch, Rotterdam, Gouda, Almelo, Hardenberg, Almere, Lelystad en Regiovoorzitters VIAG
Inkoop en 14+	Barneveld, Ede, Emmen, Epe, Groningen, Hardenberg, Heemskerk, Maastricht, Ooststellingwerf, Oss, Rotterdam, Schiedam, Velsen, Zeist, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Eindhoven

Gezamenlijke inkoop

Gebruikersraad 14+	Barneveld, Ede, Emmen, Epe, Groningen, Hardenberg, Heemskerk, Maastricht, Ooststellingwerf, Oss, Rotterdam, Schiedam, Velsen, Zeist
Stuurgroep GT (Inkoop)	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Eindhoven

Doorontwikkeling en transformatie in domeinen

	Deelnemende gemeenten
Omgevingswet	• Breda, Apeldoorn, Leeuwarden, Rotterdam • Den Haag, Eindhoven, Amsterdam, Utrecht, Apeldoorn, Haarlemmermeer • Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht • Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Alkmaar, Emmen, Lelystad, Almelo, Enschede, Maastricht, Almere, Gouda, Nijmegen, Amersfoort, Groningen, Oss, Alphen aan den Rijn, Haarlem, Roosendaal, Apeldoorn, Haarlemmermeer, Sittard-Geleen, Arnhem, Heerlen, Schiedam, Assen, Helmond, Tilburg, Breda, Hengelo, Venlo, Delft, 's-Hertogenbosch, Zaanstad, Deventer, Hilversum, Zoetermeer, Dordrecht, Hoorn, Zwolle, Ede, Leeuwarden, Eindhoven, Leiden
Werk en Inkomen Vernieuwingsprogramma	• 16 arbeidsmarktregio's, Enschede, Groningen, Zwolle, Deventer, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht, Brummen
Ketenbureau Sociaal Domein	Amsterdam, Enschede, Utrecht, Tilburg

Opschaling en overige generieke diensten

Implementatieondersteuning, uitvoeringstoetsen, onderzoek, innovatie

Gremium	Deelnemende gemeenten
Innovatiestrategie:	Taskforce Samen Organiseren, Rotterdam, Amsterdam, Utrecht, Almere, Eindhoven, Heerlen, Drechtsteden